

Maria Podgórska

Ewa Ratuszny

KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE

I kwartał 2022

PL ISSN 2392-3695

Badanie okresowe nr 114

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Maria Podgórska

Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2020

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3695

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w budownictwie, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 113. W badaniu uczestniczyło 221 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	11
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	12
	1) Produkcja	12
	2) Zamówienia ogółem	14
	3) Zamówienia eksportowe	16
	4) Ceny	17
	5) Zatrudnienie	19
	6) Sytuacja finansowa	21
	7) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	23
	8) Nakłady inwestycyjne	25
	9) Ogólna sytuacja gospodarcza w kraju	27
	10) Sytuacja budownictwa	29
	11) Bariery aktywności gospodarczej	31
III.	SUMMARY	33
IV.	KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE W 2021 ROKU - PODSUMOWANIE	34

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W I kwartale 2022 roku wskaźnik koniunktury w budownictwie IRG SGH (IRGCON) ma ujemną wartość -7,5 pkt, jest więc o 4,8 pkt niższy niż w IV kwartale 2021. Ten spadek można wiązać z sezonem zimowym, niekorzystnym dla branży budowlanej. W porównaniu z I kwartałem 2021 roku wskaźnik koniunktury jest wyższy o 5,3 pkt, a z I kwartałem 2020 roku wyższy o 3,5 pkt. Obecna koniunktura w budownictwie jest jednak wciąż gorsza niż trzy lata temu, ponieważ w I kwartale 2019 roku wskaźnik był równy -3,2 pkt.

Koniunkturę w bieżącym kwartale podobnie oceniają zarówno przedsiębiorstwa publiczne, jak firmy prywatne: wartości wskaźnika koniunktury dla sektorów prywatnego i publicznego są równe odpowiednio -7,1 i -8,1 pkt. W porównaniu z minionym kwartałem wskaźnik dla sektora prywatnego jest niższy o 2,5, a dla publicznego o 21,2 pkt. Natomiast porównanie z I kwartałem 2021 roku pokazuje, że w przypadku obu sektorów własnościowych nastąpił wzrost odpowiednio o 6,1 i 1,6 pkt.

Podobnie jak w poprzednich kwartałach silne zróżnicowanie koniunktury obserwuje się w układzie regionalnym. Obecnie najwyższa wartość IRGCON występuje w regionie północno-zachodnim (1,1 pkt), a najniższa w regionie północnym (-20,2 pkt).

Pod względem rodzaju działalności zróżnicowanie koniunktury jest mniejsze. W grupach skupiających zakłady zajmujące się wznoszeniem budynków (grupa PKD41), robotami inżynieryjnymi oraz pracami specjalistycznymi wskaźniki koniunktury są ujemne i równe odpowiednio -0,4, -3,2 oraz -9,0 pkt.

2. Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji budownictwa jest ujemne i równe -30,7 pkt. Obecne saldo produkcji jest o 41,5 pkt niższe niż w minionym kwartale, lecz o 11,9 pkt wyższe niż przed rokiem. Wysoki wzrost w porównaniu z sytuacją sprzed roku zanotowano dla obu sektorów własnościowych: o 11,8 pkt dla firm prywatnych oraz o 14,1 pkt dla przedsiębiorstw publicznych.

Najwyższe saldo produkcji -18,1 pkt odnotowano dla zakładów związanych ze wznoszeniem budynków, a najniższe, równe -48,2 pkt, dla najmniejszych firm, zatrudniających do 10 osób.

W I kwartale 2022 roku zakłady budowlane spodziewają się wzrostu poziomu produkcji. Prognozowana wartość salda wynosi 14,7 pkt, dla sektora prywatnego 13,7 pkt i dla publicznego 23,4 pkt.

3. Saldo odpowiedzi na pytanie o zamówienia znajdujące się w portfelach zakładów budowlanych jest ujemne i równe -19,6 pkt. W porównaniu z poprzednim kwartałem saldo zamówień spadło o 29,3 pkt, ale w porównaniu z I kwartałem sprzed roku jest większe o 14,2 pkt.

Pod względem portfela zamówień sytuacja w zakładach publicznych jest znacznie gorsza niż w prywatnych. Saldo dla sektora prywatnego spadło w porównaniu do poprzedniego kwartału o 21,7 pkt i wynosi -15,1 pkt, podczas gdy dla sektora publicznego spadło o 90,1 pkt i jest równe -53,1 pkt.

Prognozy zamówień na nadchodzący kwartał są optymistyczne dla obu sektorów własnościowych: prognozowane saldo dla sektora prywatnego jest równe 13,7 pkt i dla publicznego 42,0 pkt.

4. Jeśli chodzi o wykorzystanie mocy produkcyjnych zakładów budowlanych, obecne saldo w ujęciu ogółem wynosi -21,0 pkt, w sektorze prywatnym -19,8 pkt i publicznym -30,9 pkt. W porównaniu z analogicznym kwartałem sprzed roku zmiany sięgają odpowiednio 7,5, 5,9 oraz 18,6 pkt, a w porównaniu do poprzedniego kwartału -31,7, -29,7 oraz -48,5 pkt.

W II kwartale 2022 roku spodziewany jest wzrost wykorzystania mocy produkcyjnych w budownictwie: saldo w ujęciu ogółem jest równe 11,2.

5. Bieżący kwartał jest kolejnym kwartałem wzrostu cen usług budowlanych. Obecne saldo cen w ujęciu ogółem wynosi 41,5 pkt. W porównaniu z I kwartałem sprzed roku obecne saldo jest wyższe o 51,8 pkt. Miarą wzrostu cen w sektorze prywatnym jest saldo równe 40,4 pkt i w sektorze publicznym 48,1 pkt.

W II kwartale 2022 roku można spodziewać się dalszego wzrostu cen usług budowlanych. Prognoza salda cen w ujęciu ogółem wynosi 57,9 pkt, dla sektora prywatnego 57,7 pkt i publicznego 61,7 pkt.

6. Podobnie jak w poprzednich kwartałach przeważająca część zakładów budowlanych nadal ocenia własną sytuację finansową jako niekorzystną. Saldo finansowe w ujęciu ogółem wynosi -23,8, dla sektora prywatnego jest równe -21,2 i dla publicznego -42,0 pkt. Relatywnie najlepiej oceniają swą sytuację finansową duże firmy o zatrudnieniu powyżej 100 pracowników oraz firmy zajmujące wznoszeniem budynków (grupa PKD41), dla których saldo finansowe jest równe odpowiednio -8,9 oraz -10,7 pkt.

W nadchodzącym kwartale zakłady budowlane, zwłaszcza publiczne, spodziewają się polepszenia swej sytuacji finansowej. Prognozowane saldo wynosi -12,1 pkt dla sektora prywatnego oraz 7,4 pkt dla sektora publicznego.

7. Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia wynosi -11,9 pkt, jest wyższe niż w I kwartale ubiegłego roku o 13,6 pkt oraz niższe niż w ubiegłym kwartale o -6,9 pkt. Dla sektora prywatnego obecne saldo zatrudnienia wynosi -8,9 pkt i publicznego -37,1 pkt.

Na II kwartał 2022 roku zakłady budowlane prognozują wzrost zatrudnienia. Prognozowane saldo dla sektora prywatnego wynosi 0,8 pkt i dla publicznego 37,0 pkt.

8. Poziom nakładów inwestycyjnych w budownictwie nadal jest niski. Wartość salda wynosi -16,7 pkt w ujęciu ogółem, -14,6 pkt dla sektora prywatnego i -27,2 pkt dla publicznego. Warto jednak zauważyć, że w porównaniu z ubiegłym kwartałem saldo w ujęciu ogółem jest wyższe o 5,0 pkt i w porównaniu z I kwartałem sprzed roku wyższe o 10,1 pkt.

Prognozowane saldo inwestycji w ujęciu ogółem ma wartość -6,6 pkt, zatem w nadchodzącym kwartale również można oczekiwać wzrostu nakładów inwestycyjnych w budownictwie.

9. Zakłady budowlane nadal oceniają obecną sytuację gospodarczą w kraju jako niekorzystną. Obecne saldo w ujęciu ogółem ma bardzo niską, ujemną wartość -67,1 pkt, w porównaniu z poprzednim rokiem niższą o 4,0 pkt. Firmy publiczne oceniają gospodarkę gorzej niż firmy prywatne. W tych grupach salda ocen gospodarki są równe odpowiednio -68,8 oraz -56,8 pkt.

Zakłady budowlane nie spodziewają się znaczącej poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej w nadchodzącym kwartale: wartość salda przewidywań w ujęciu ogółem wynosi -56,7 pkt, dla sektora prywatnego 58,7 pkt i publicznego -48,1 pkt.

10. Relatywnie lepsze są opinie firm budowlanych na temat sytuacji we własnej branży. Obecne saldo ocen budownictwa wynosi -37,4 pkt, w ciągu minionego kwartału spadło o 20,1 pkt, a w porównaniu z I kwartałem ubiegłego roku zwiększyło się o 0.8 pkt.

Wyraźnie gorzej kondycję branży budowlanej oceniają przedsiębiorstwa publiczne niż firmy prywatne, dla których wartość salda wynosi odpowiednio -58,1 i -35,7 pkt.

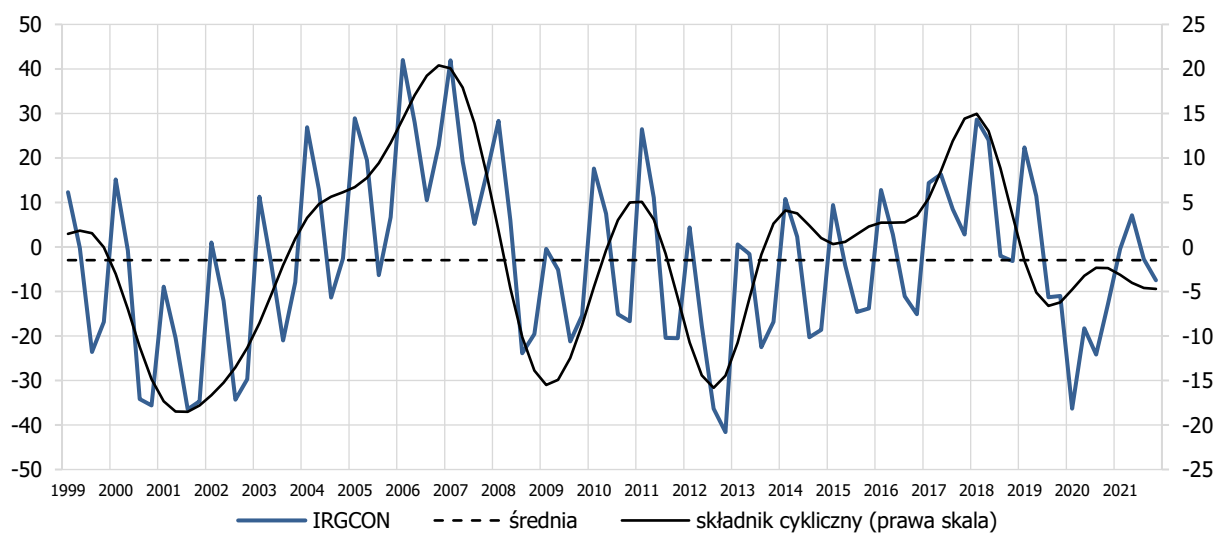
Prognozy rozwoju sytuacji w budownictwie w nadchodzącym kwartale są zbliżone do ocen stanu bieżącego. Prognozowane saldo ocen budownictwa jest równe -32,6 pkt w ujęciu ogółem, dla sektora prywatnego -32,2 pkt i publicznego -42,0 pkt.

11. Jeśli chodzi o uciążliwość barier ograniczających aktywność produkcyjną zakładów budowlanych, to podobnie jak w ubiegłym kwartale na pierwszym miejscu znajdują się wysokie ceny surowców i materiałów. W ubiegłym kwartale tę barierę wskazało 75,2% ankietowanych zakładów, obecnie ten odsetek wynosi 69,8%. Następnymi dwiema barierami, które stwarzają firmom budowlanym coraz więcej problemów są: niestabilne prawo (56,3% obecnie, 43,4% w poprzednim kwartale) oraz nadmierne obciążenia podatkowe (47,0% obecnie, 44,2% w poprzednim kwartale). Zakłady budowlane nie spodziewają się, by dotkliwość wymienionych barier istotnie zmieniła się w nadchodzącym kwartale.

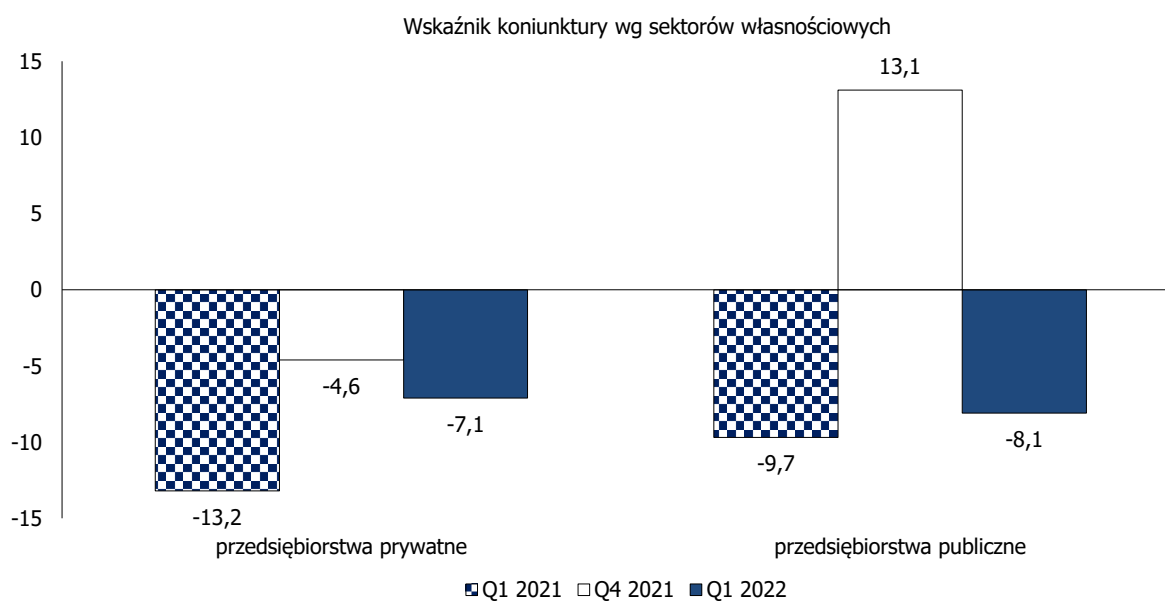
W dalszym ciągu trudności ze znalezieniem pracowników zarówno o wysokich, jak o niskich kwalifikacjach znacząco rzutują na funkcjonowanie branży. Bariery te są wskazywane przez 62,1% ogółu zakładów budowlanych w odniesieniu do pracowników wysoko wykwalifikowanych (wzrost w porównaniu z poprzednim kwartałem o 3 p.p.) oraz przez 52,4% w odniesieniu do pracowników o niskich kwalifikacjach (spadek w porównaniu z poprzednim kwartałem o 4,3 p.p.).

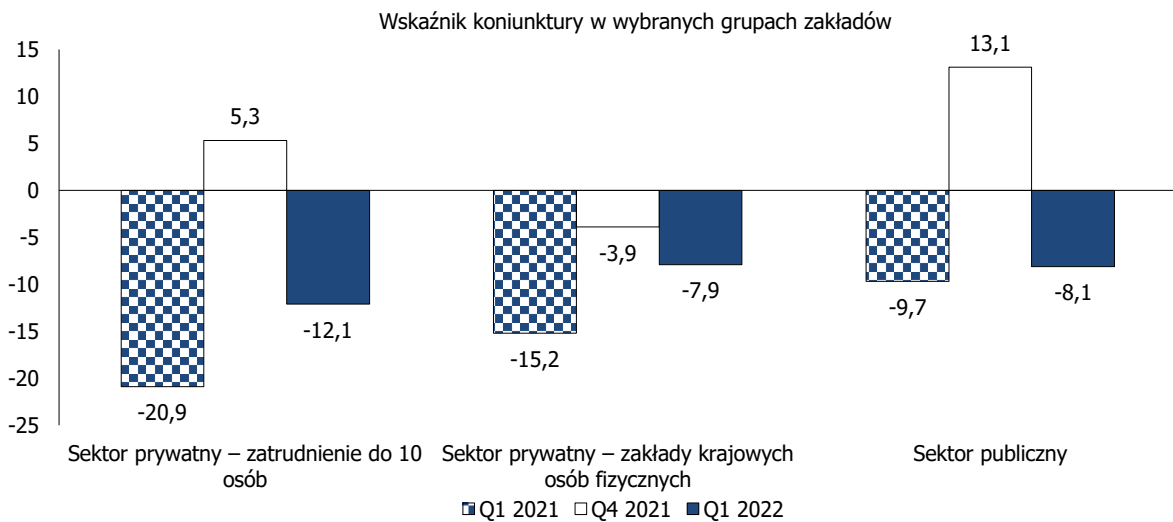
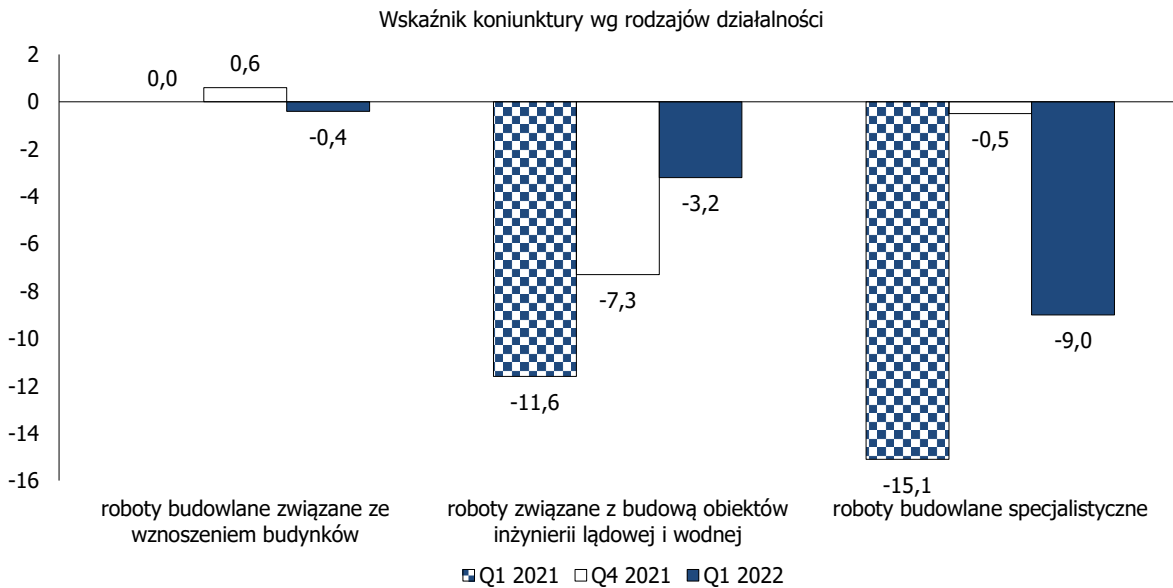
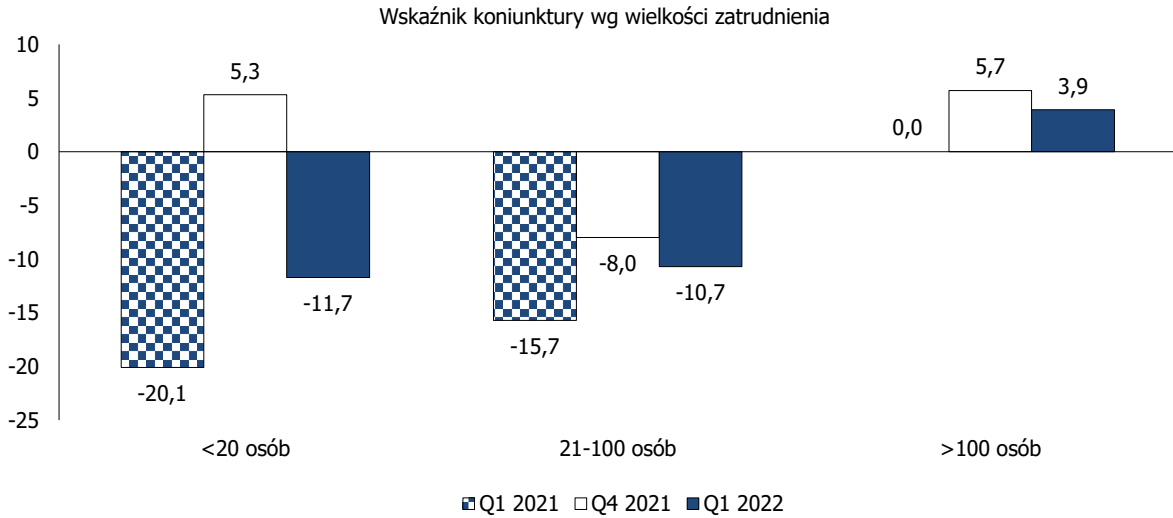
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

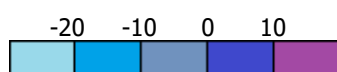
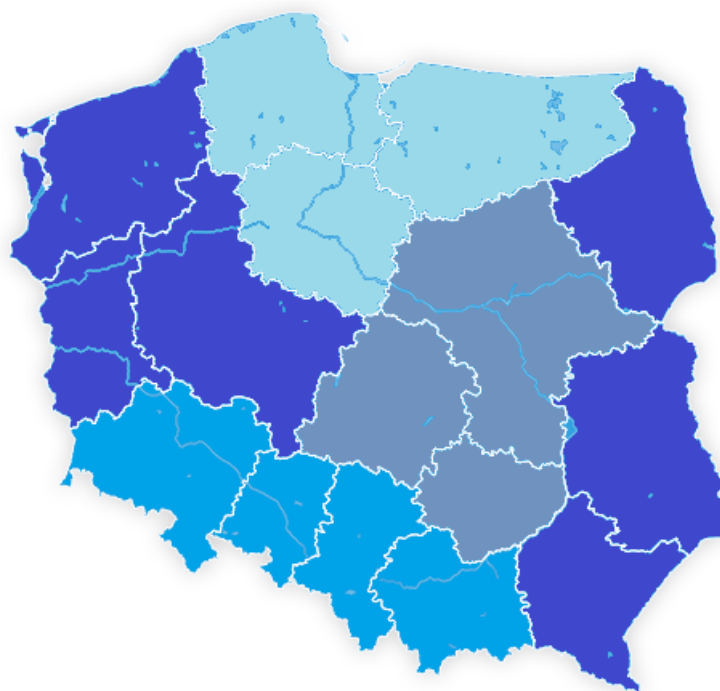

składowe salda	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022
1. zamówienia ogółem – stan	-27,1	-33,8	-5,1	14,4	9,7	-19,6
2. wielkość zatrudnienia – przewidywania	-21,2	8,2	4,2	-0,2	-15,1	4,6
wskaźnik koniunktury (IRGCON): (1.+2.)/2	-24,2	-12,8	-0,5	7,1	-2,7	-7,5

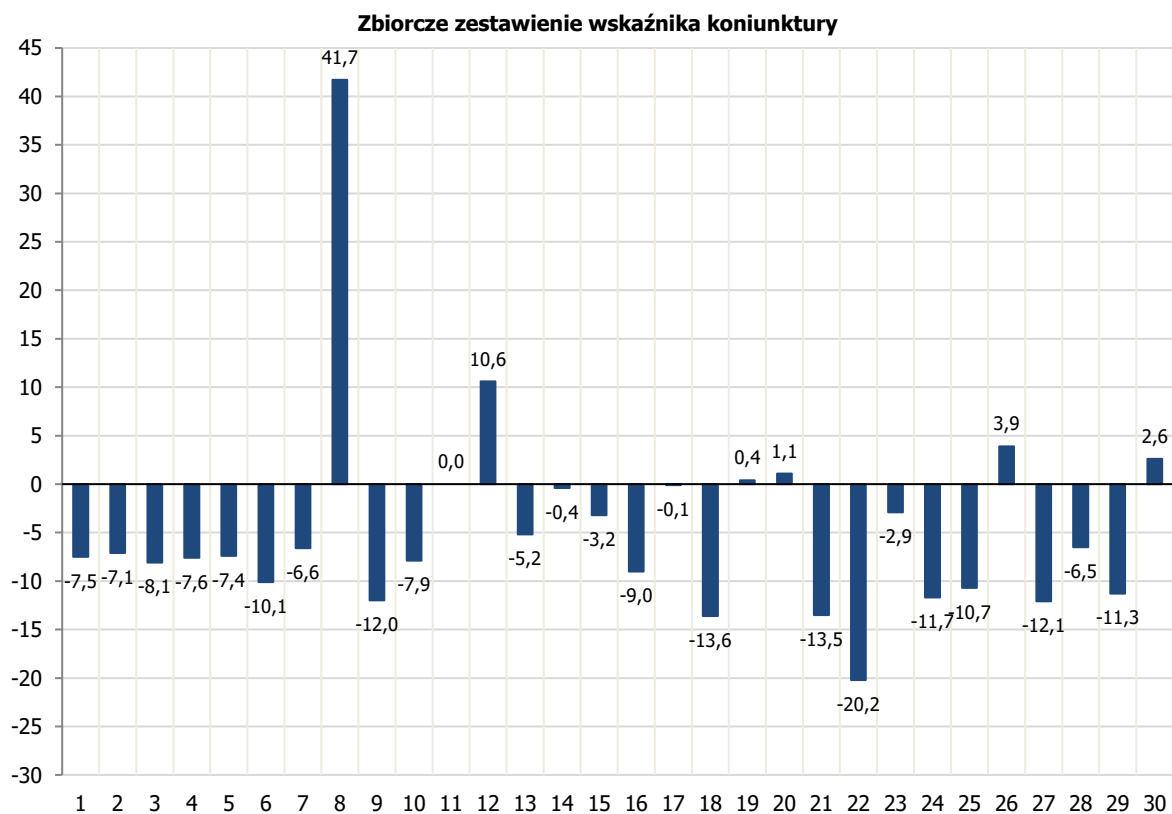

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	Q1 2021	Q4 2021	Q1 2022
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-12,8	3,7	-0,1
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	-21,4	6,3	-13,6
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	-13,2	-10,1	0,4
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	-11,7	-0,2	1,1
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-15,2	-1,0	-13,5
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	0,4	-8,0	-20,2
Województwo mazowieckie	-11,8	-8,6	-2,9

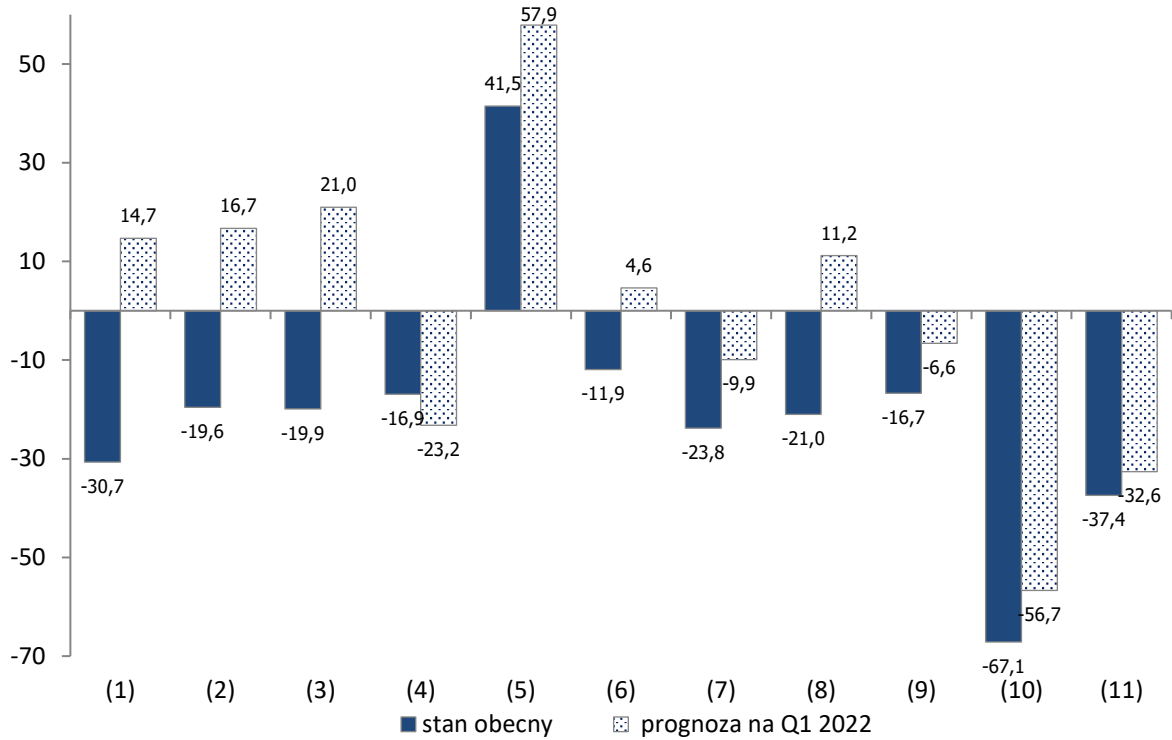

- 1 Ogółem
- 2 Sektor prywatny
- 3 Sektor publiczny
- 4 Powstałe przed lub w 1989 r.
- 5 Powstałe w lub po 1990 r.
- 6 Sektor prywatny – powstałe przed lub w 1989 r.
- 7 Sektor prywatny – powstałe w lub po 1990 r.
- 8 Sektor publiczny – powstałe przed lub w 1989 r.¹
- 9 Sektor publiczny – powstałe w lub po 1990 r.
- 10 Sektor prywatny – zakłady krajowych osób fizycznych
- 11 Sektor prywatny – pozostałe zakłady krajowe
- 12 Sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe²
- 13 Sektor publiczny – przedsiębiorstwa komunalne
- 14 PKD2007 – Dział 41
- 15 PKD2007 – Dział 42
- 16 PKD2007 – Dział 43
- 17 Region centralny
- 18 Region południowy
- 19 Region wschodni
- 20 Region północno-zachodni
- 21 Region południowo-zachodni
- 22 Region północny
- 23 Makroregion woj. mazowieckie
- 24 Zatrudnienie do 20 osób
- 25 Zatrudnienie 21–100 osób
- 26 Zatrudnienie pow. 100 osób
- 27 Sektor prywatny – zatrudnienie do 10 osób
- 28 Sektor prywatny – zatrudnienie powyżej 10 osób
- 29 Sektor publiczny – zatrudnienie do 100 osób
- 30 Sektor publiczny – zatrudnienie powyżej 100 osób

¹ Wyniki na podstawie 2 ankiet

² Wyniki na podstawie 7 ankiet

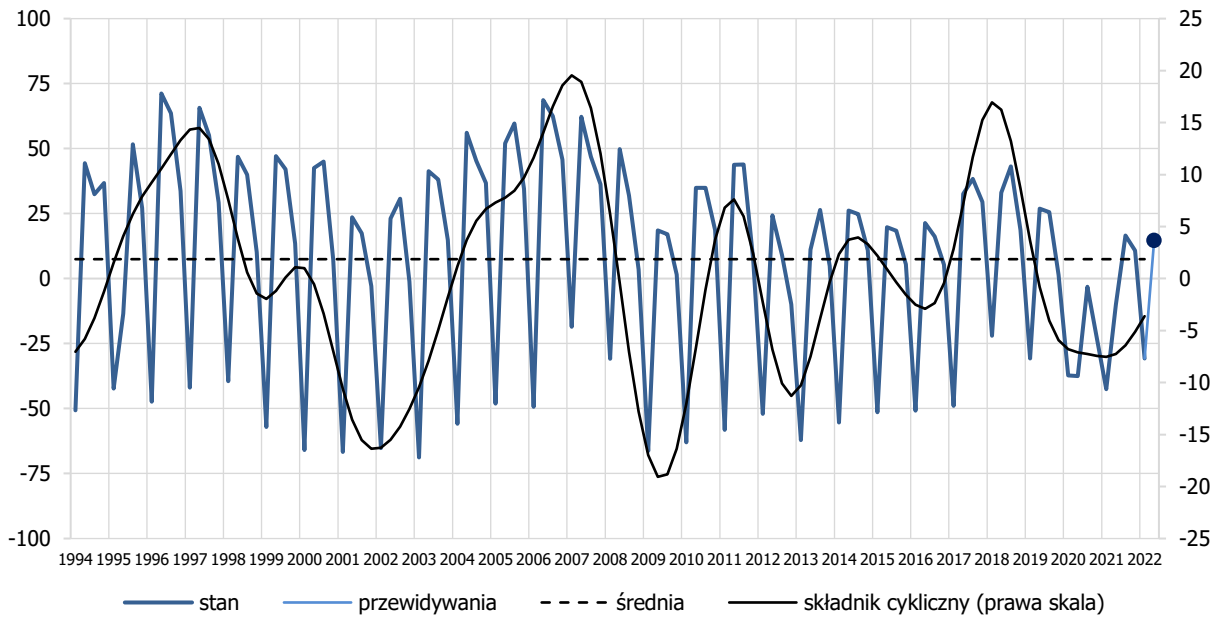
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

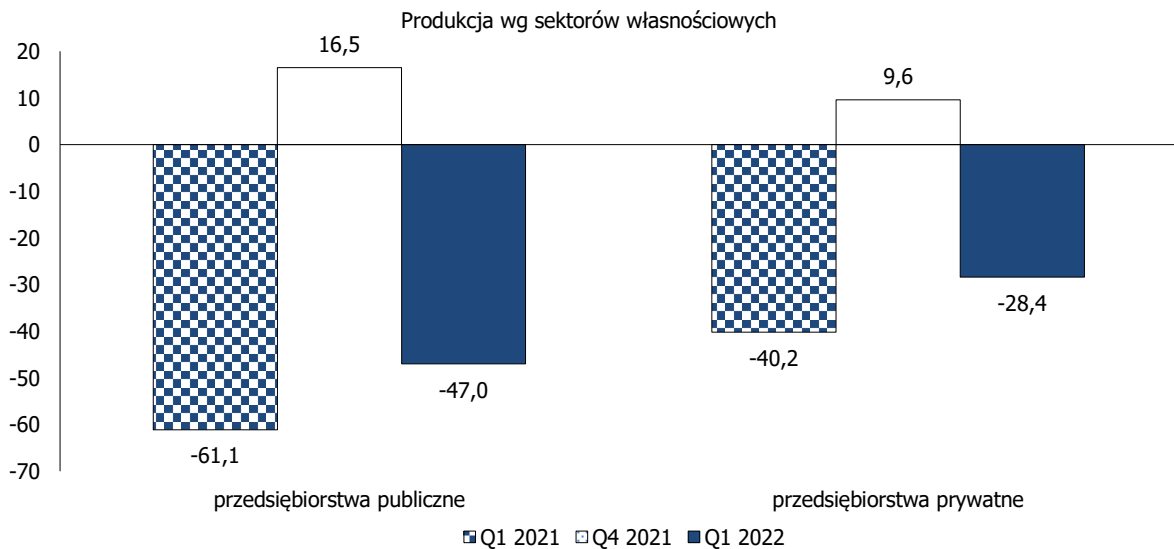
- (1) Produkcja
- (2) Zamówienia ogółem
- (3) Zamówienia krajowe
- (4) Zamówienia eksportowe
- (5) Ceny świadczonych usług
- (6) Zatrudnienie
- (7) Sytuacja finansowa
- (8) Wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (9) Nakłady inwestycyjne
- (10) Ogólna sytuacja gospodarcza
- (11) Sytuacja budownictwa

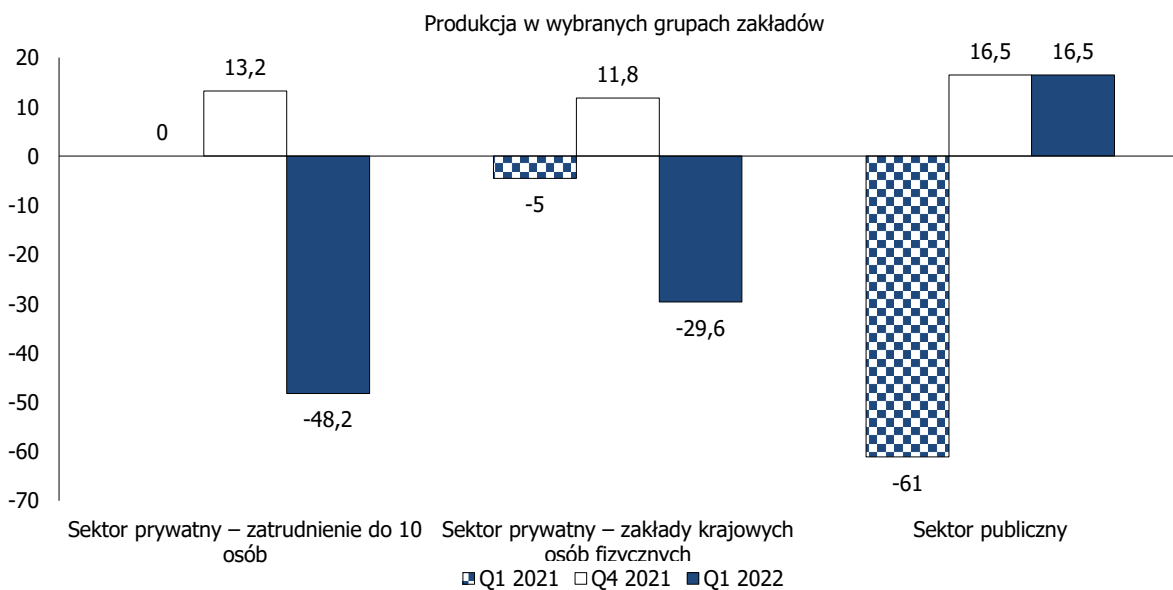
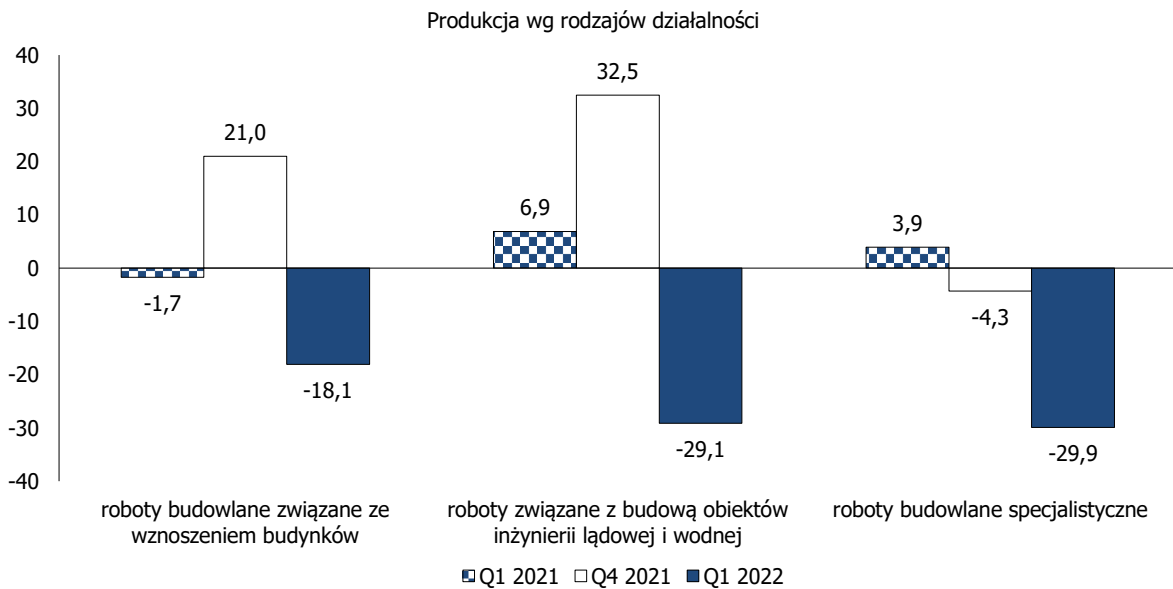
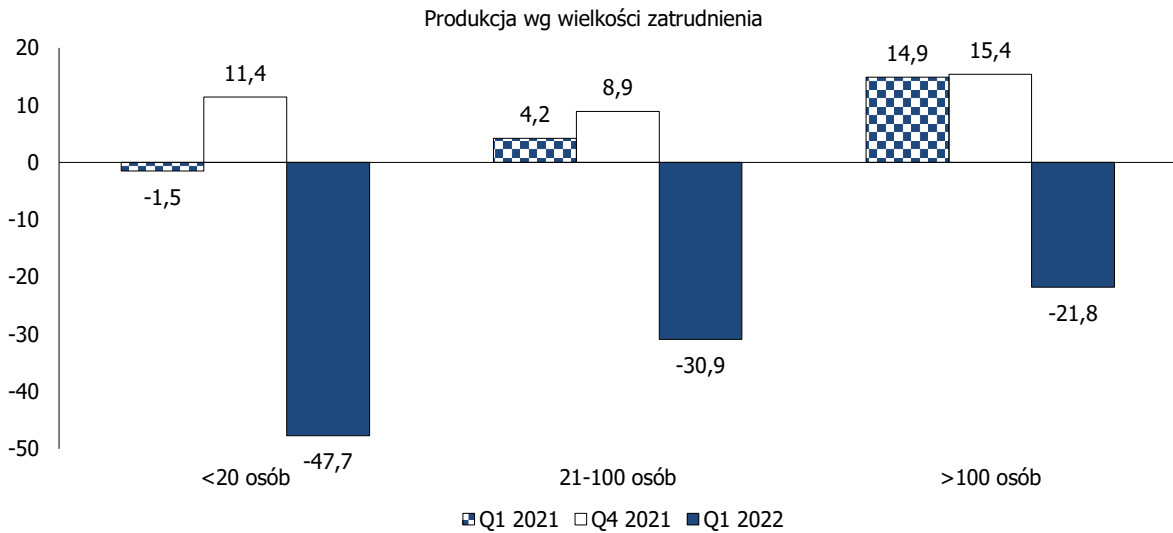
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

PRODUKCJA

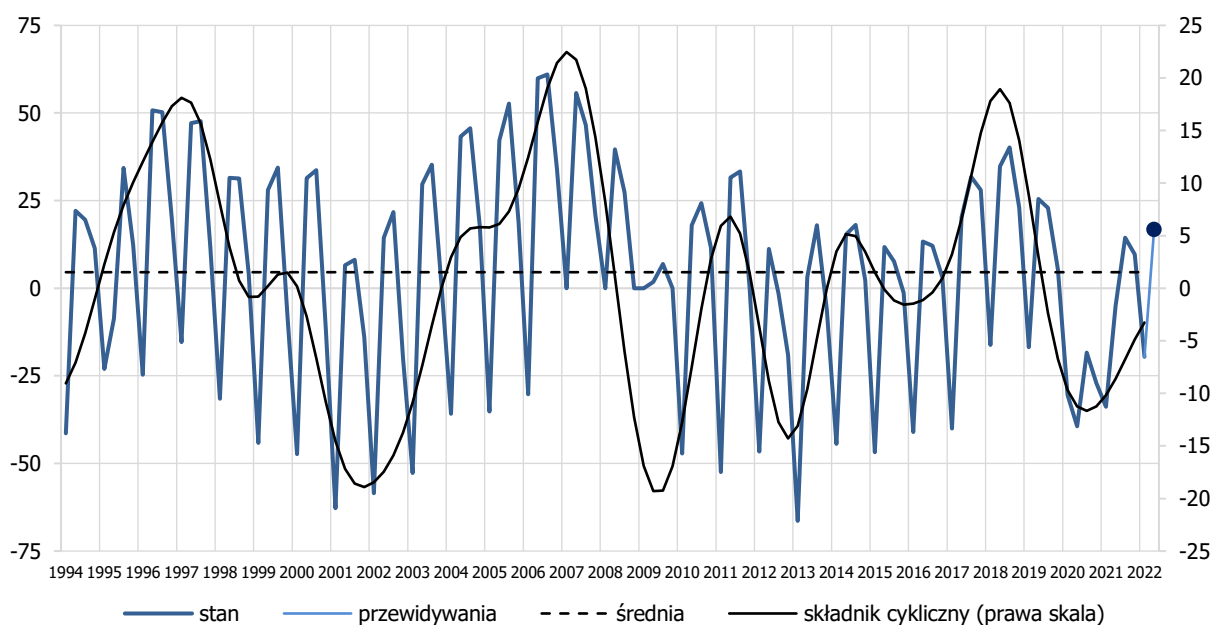

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	przewidywania
1. wzrost	7,6	24,1	32,7	29	7,6	32,5
2. brak zmiany	42,2	41,7	51,1	52,8	54	49,7
3. spadek	50,2	34,2	16,2	18,2	38,3	17,8
saldo (1.-3.)	-42,6	-10,1	16,5	10,8	-30,7	14,7

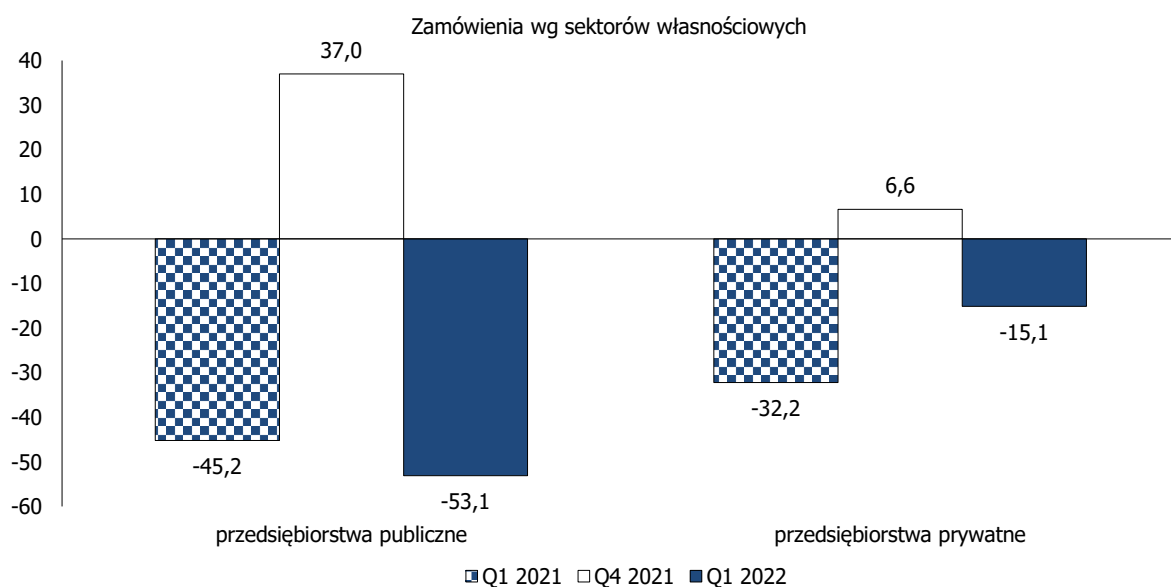

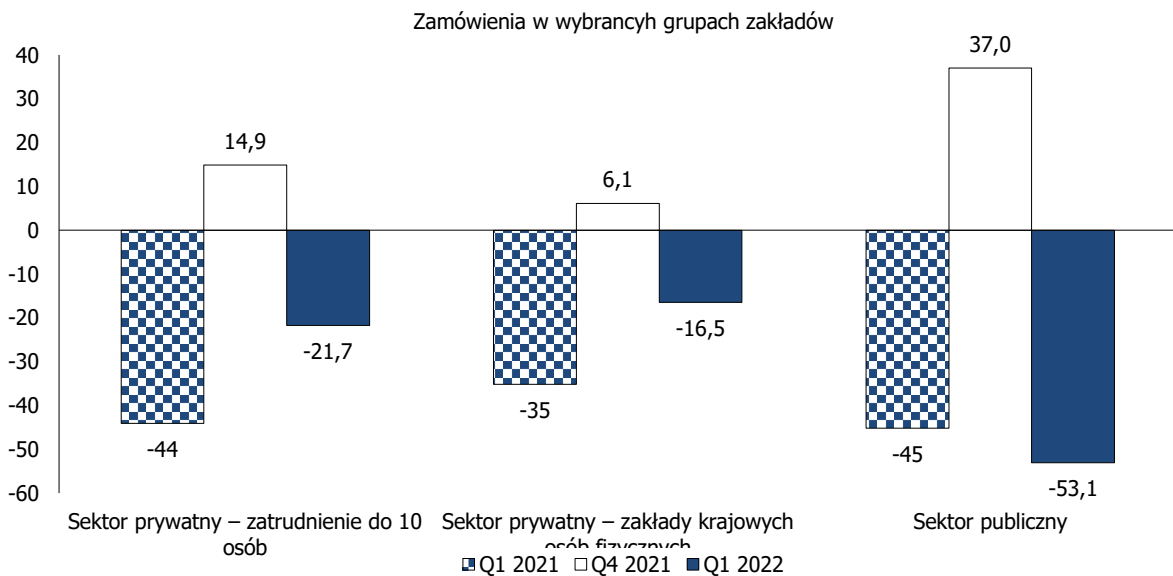
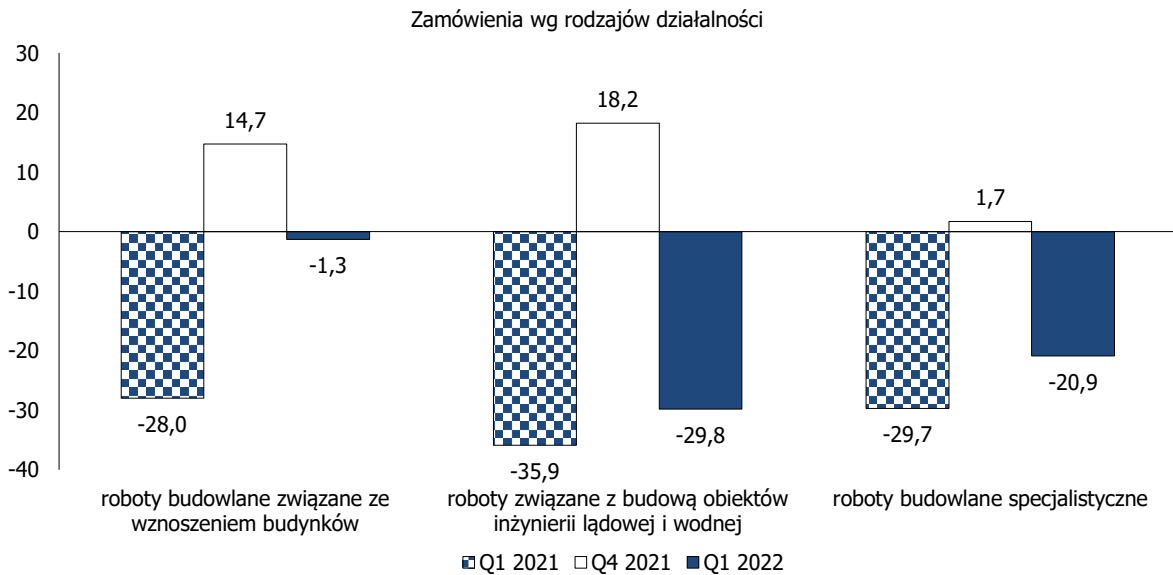
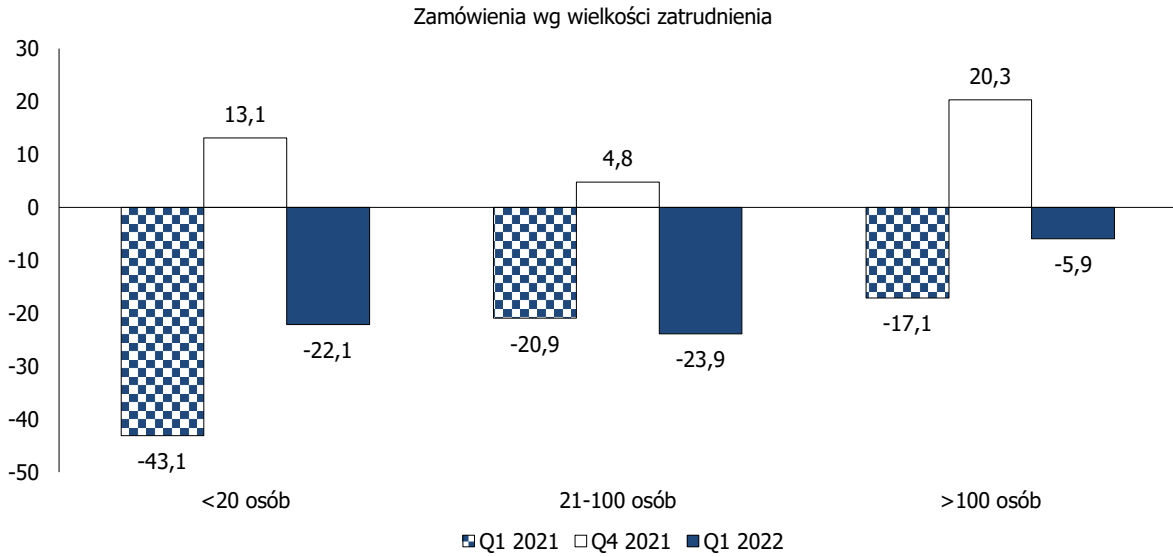

ZAMÓWIENIA OGÓŁEM

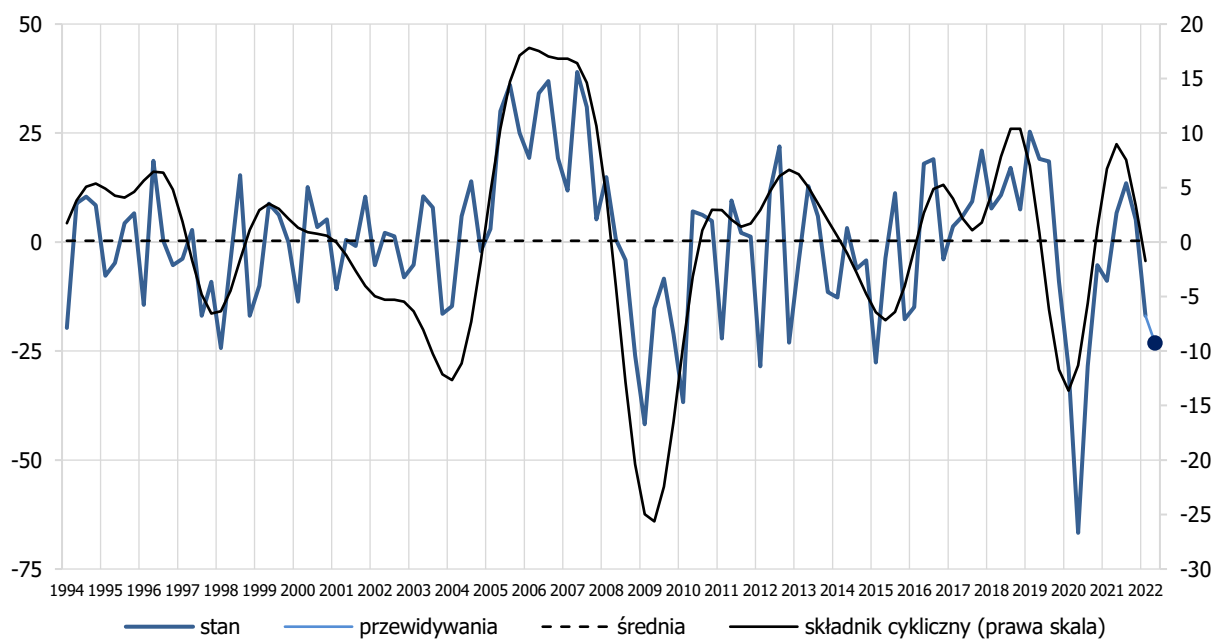

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	przewidywania
1. wzrost	9,9	24,8	34,3	27,3	10,3	34,2
2. brak zmiany	46,4	45,3	45,8	55,1	59,8	48,3
3. spadek	43,7	29,9	19,9	17,6	29,9	17,5
saldo (1.-3.)	-33,8	-5,1	14,4	9,7	-19,6	16,7

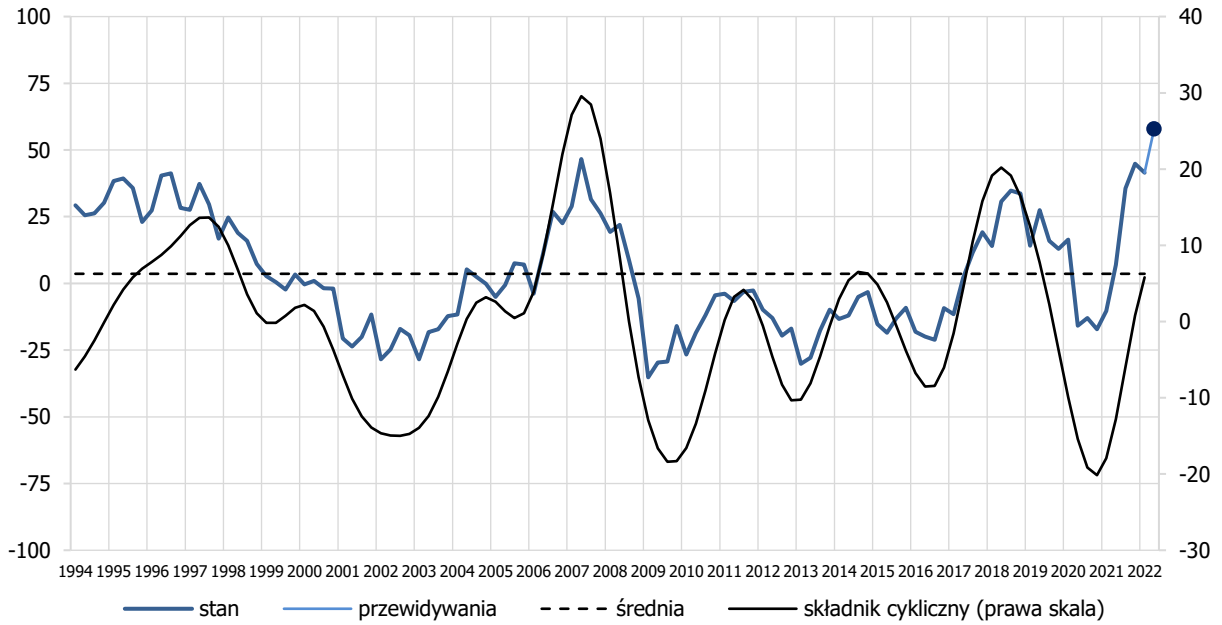

ZAMÓWIENIA EKSPORTOWE

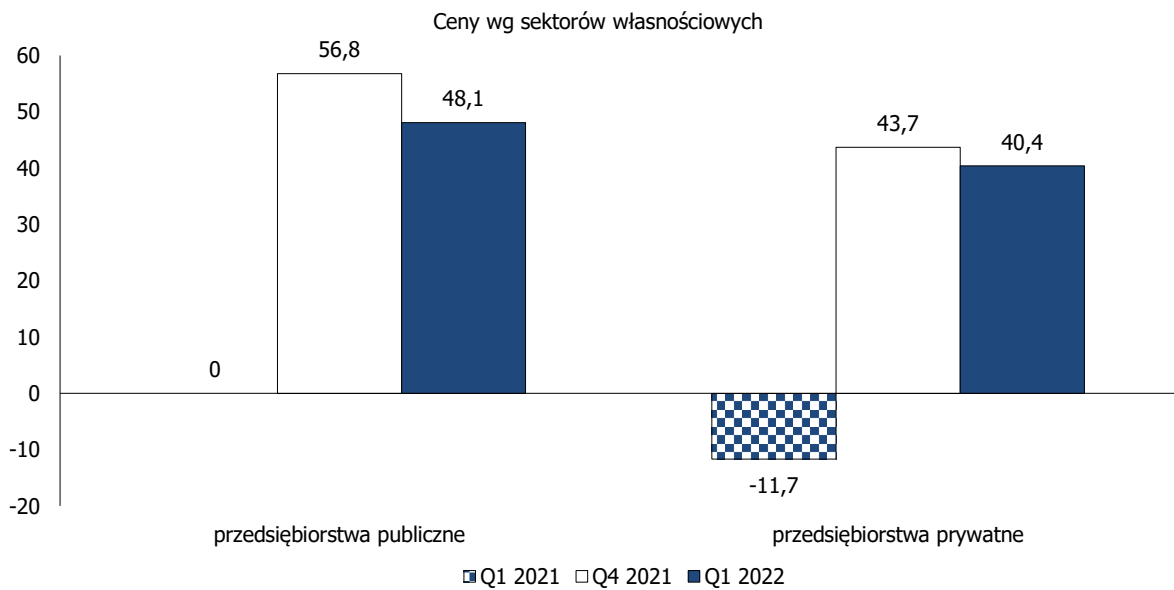

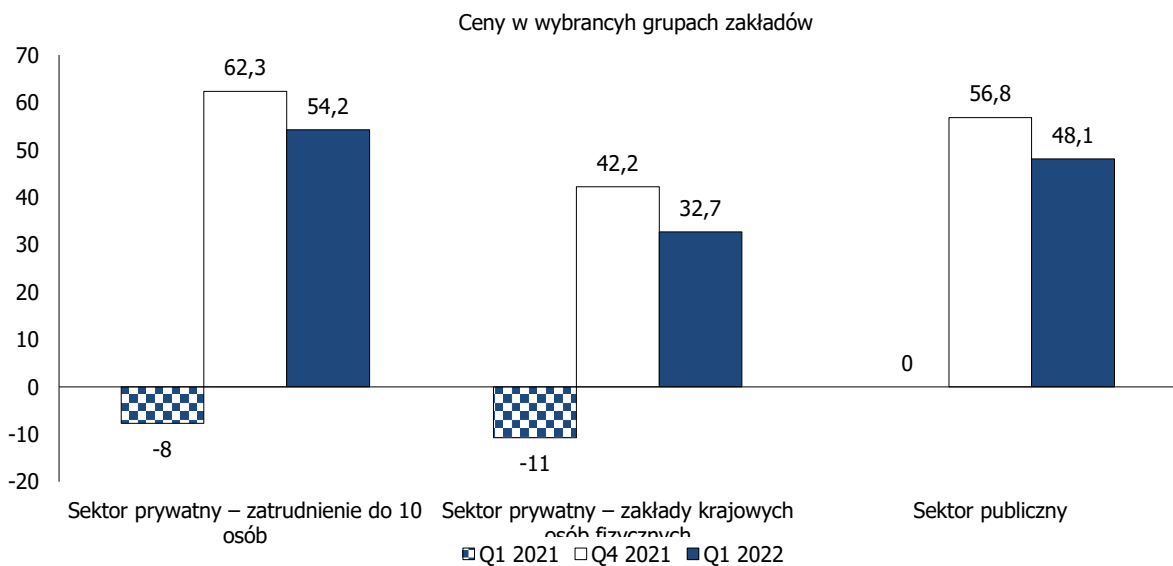
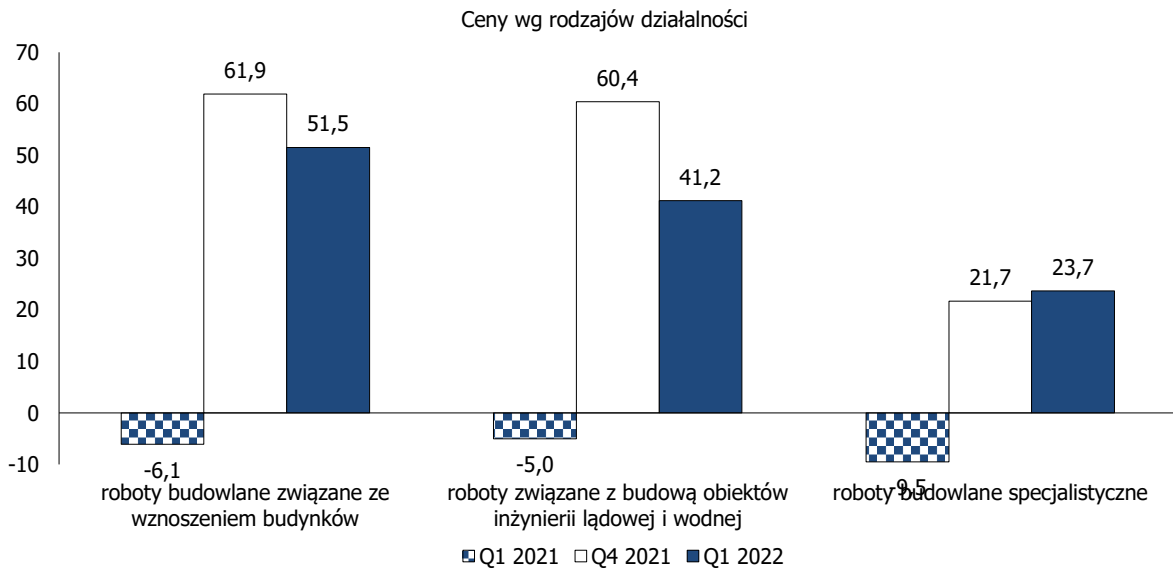
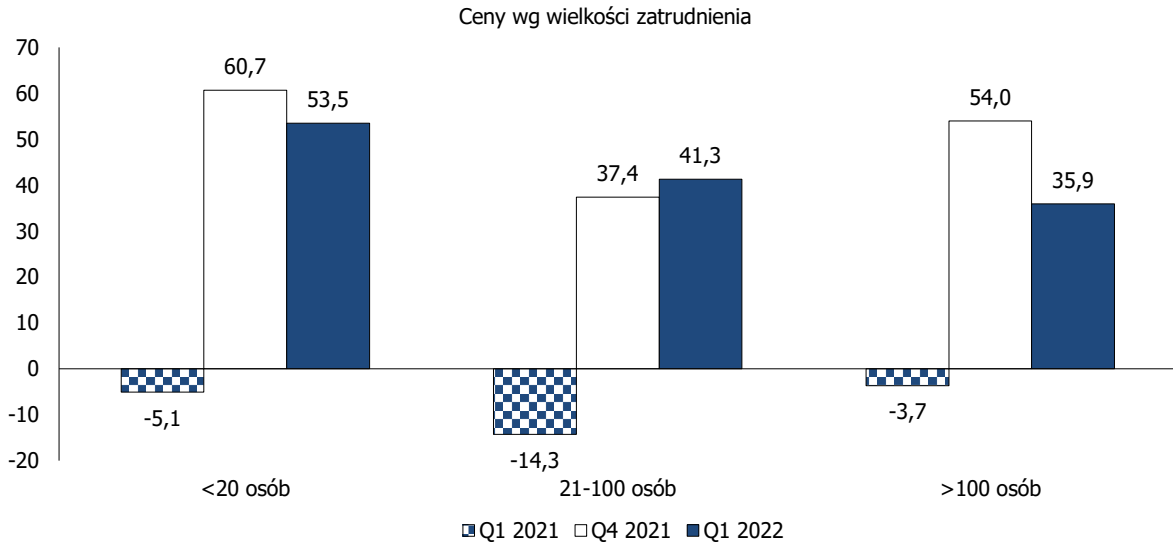
warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	przewidywania
1. wzrost	6,7	27,5	23,4	24,1	8,4	7,3
2. brak zmiany	77,8	51,7	66,7	57	66,3	62,2
3. spadek	15,6	20,8	9,9	19	25,3	30,5
saldo (1.-3.)	-8,9	6,7	13,5	5,1	-16,9	-23,2

CENY USŁUG BUDOWLANYCH

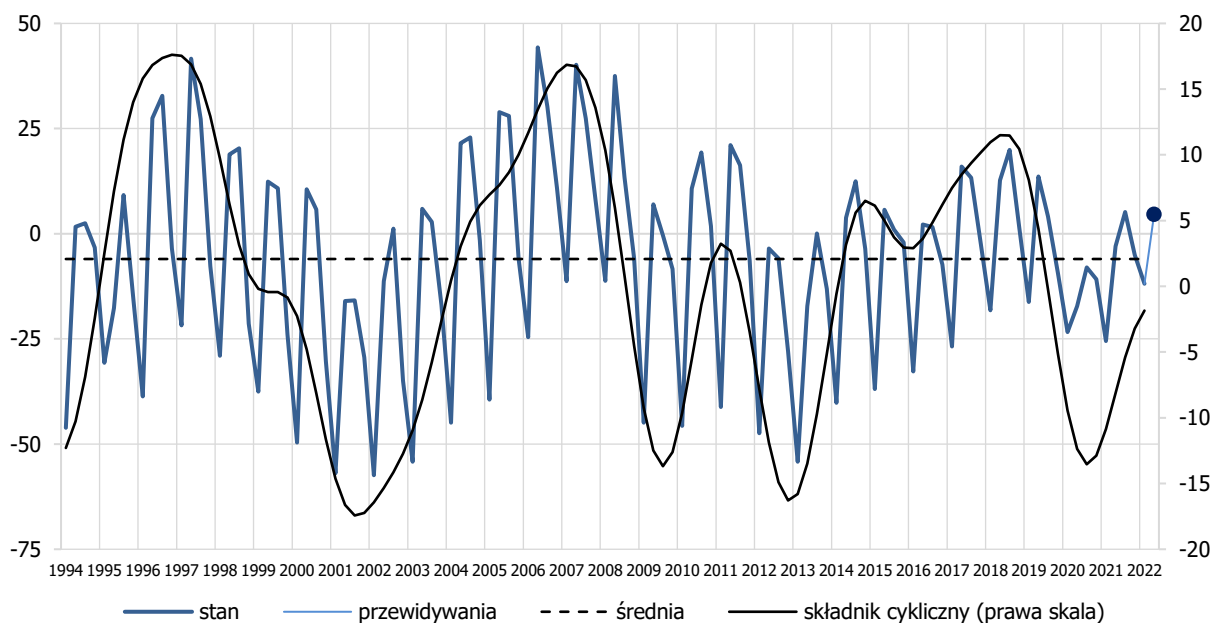

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	przewidywania
1. wzrost	11,5	26,6	44,8	51,8	47,3	62,1
2. brak zmiany	66,6	53,8	46	41,2	46,9	33,6
3. spadek	21,8	19,6	9,2	6,9	5,8	4,2
saldo (1.-3.)	-10,3	7,0	35,6	44,9	41,5	57,9

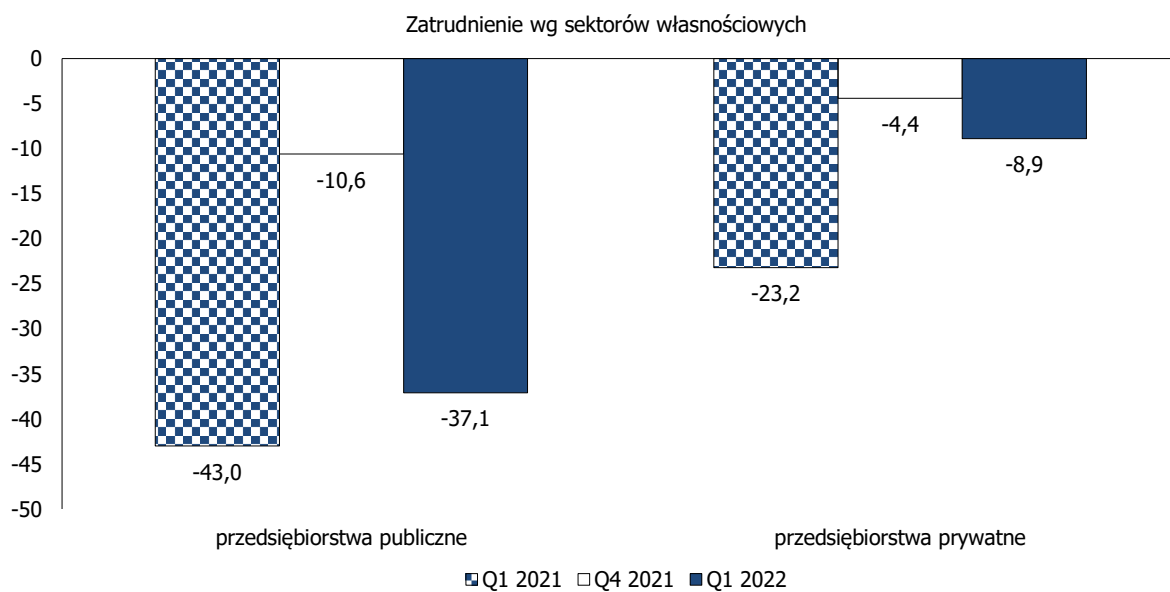

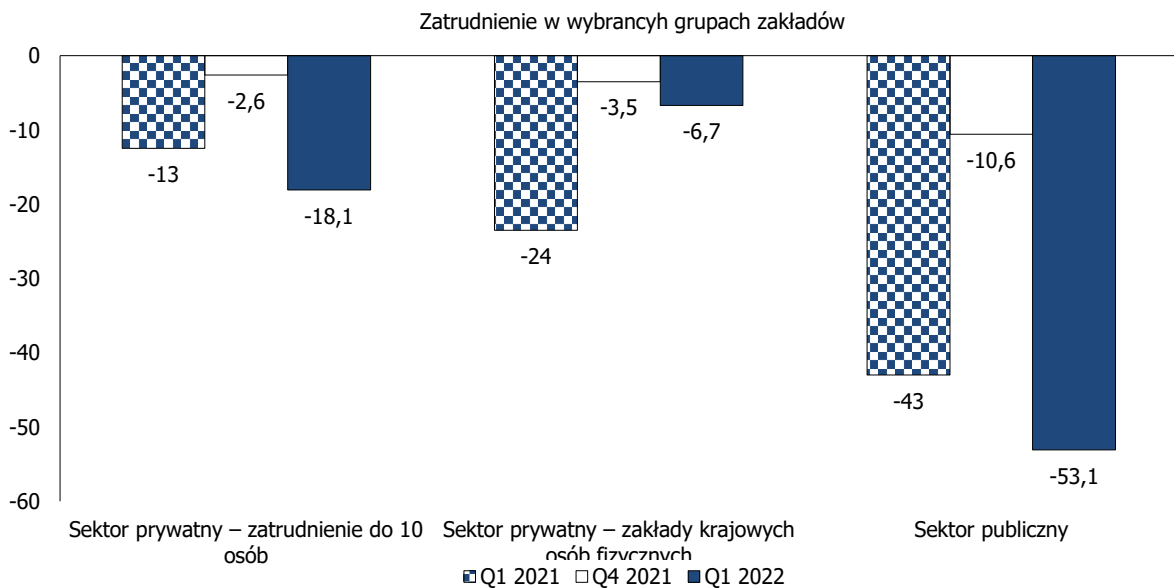
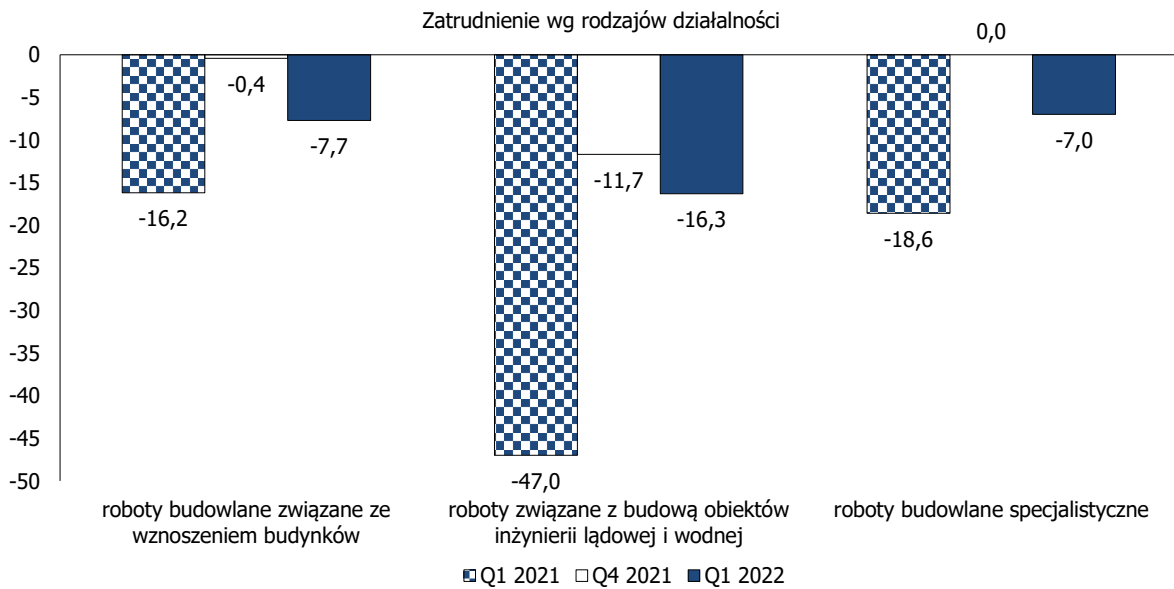
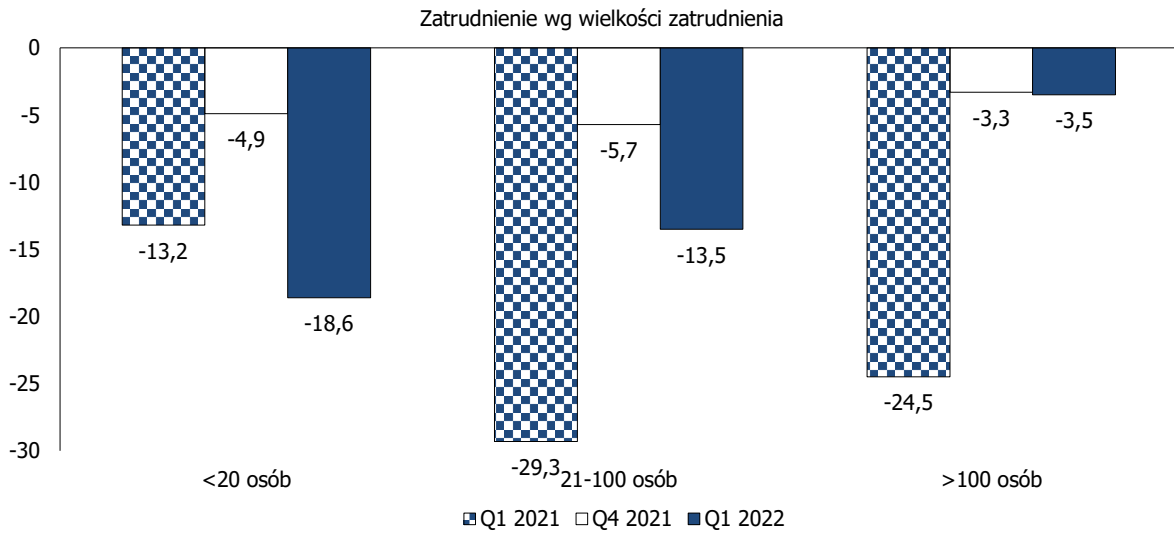

ZATRUDNIENIE

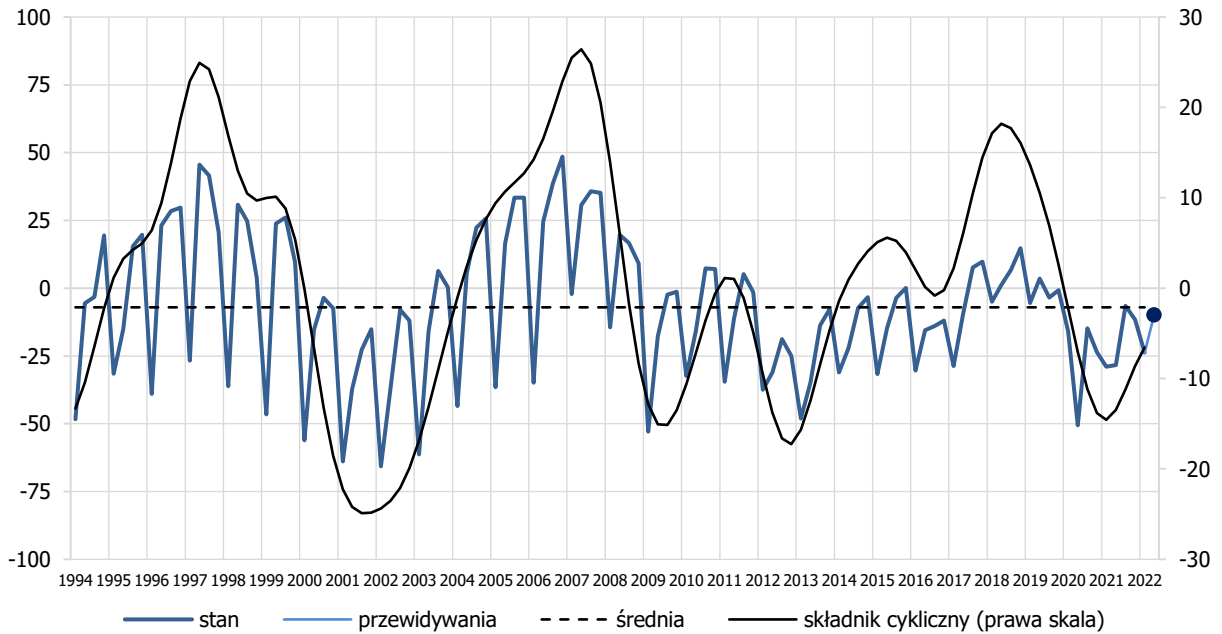

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	przewidywania
1. wzrost	3,1	11,7	15,7	11,5	10,8	18,8
2. brak zmiany	68,3	73,7	73,8	72	66,5	67
3. spadek	28,6	14,7	10,5	16,5	22,7	14,2
saldo (1.-3.)	-25,5	-3,0	5,2	-5,0	-11,9	4,6

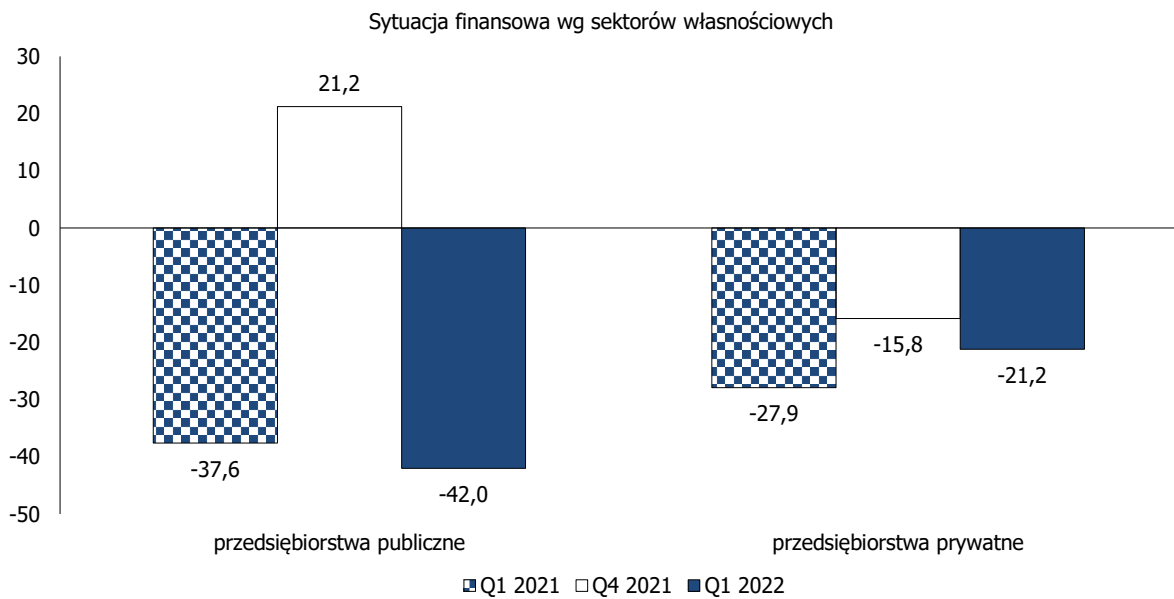

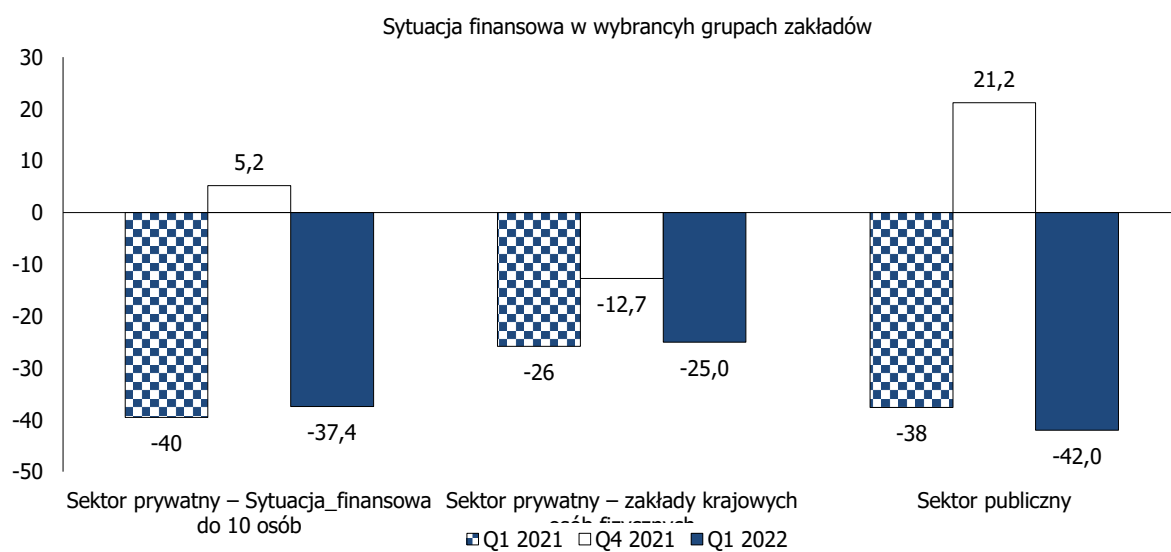
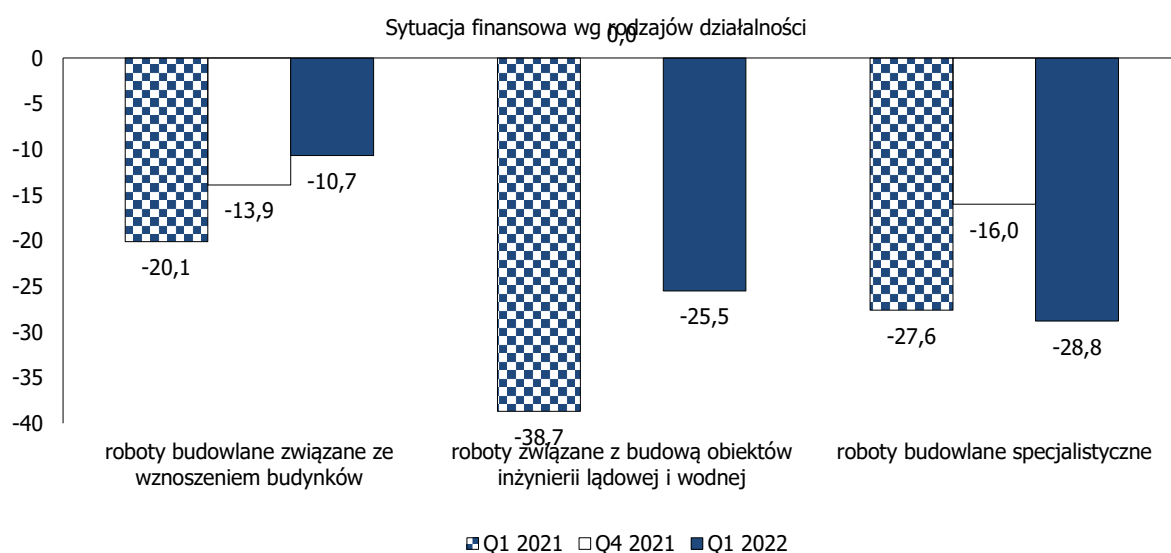
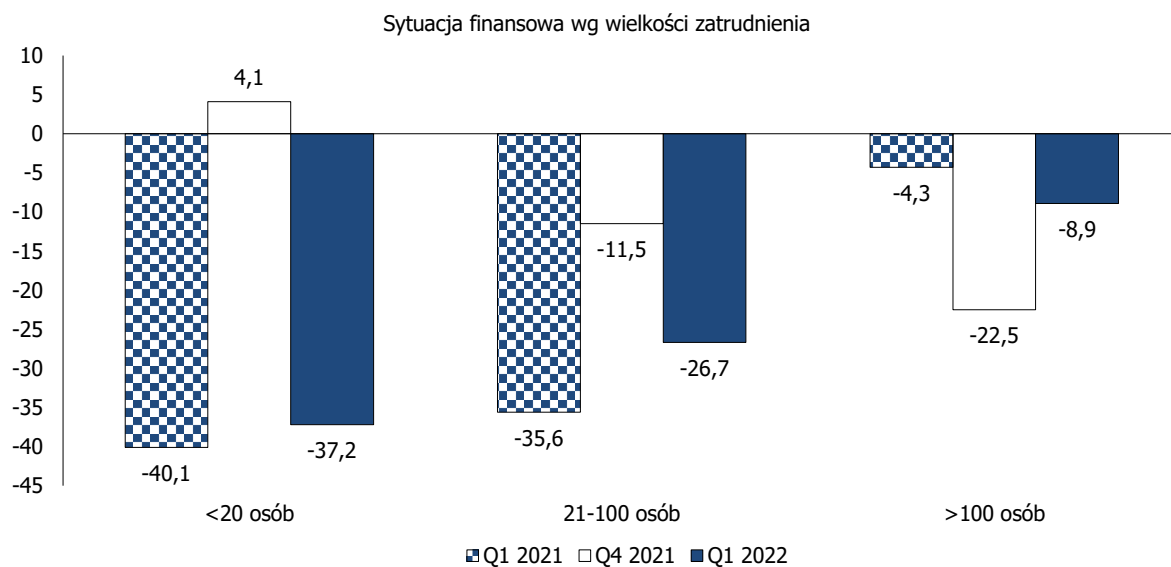

SYTUACJA FINANSOWA

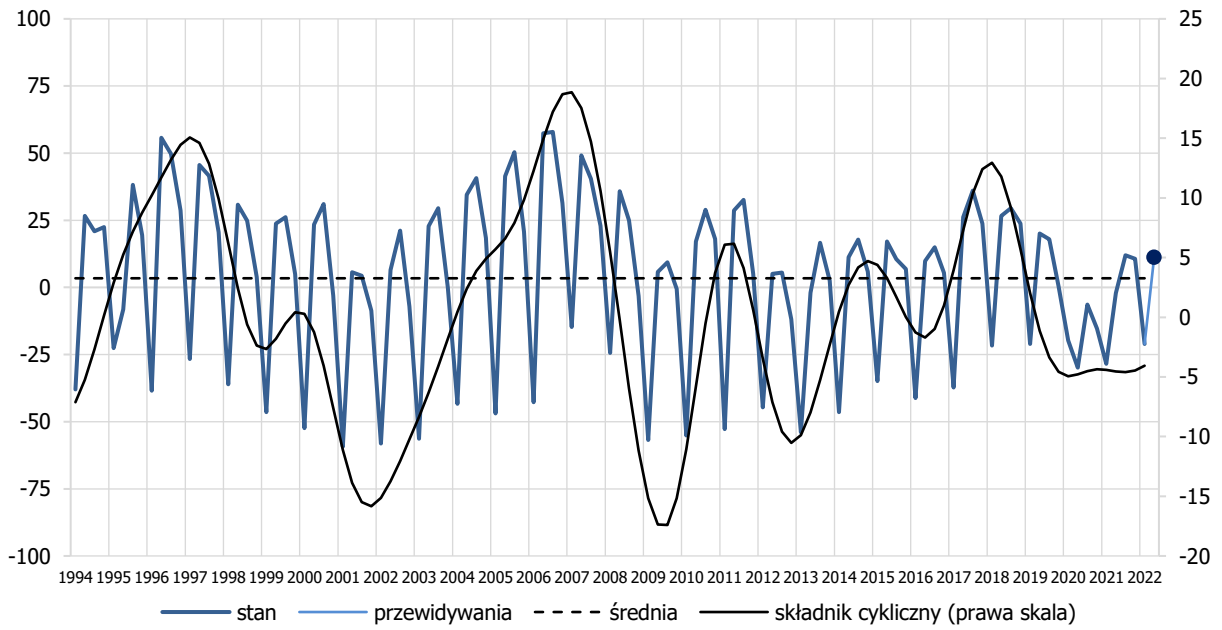

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	przewidywania
1. poprawa	7,2	7,0	16,4	17,0	10,1	17,3
2. brak zmiany	56,6	57,5	60,7	54,4	56	55,6
3. pogorszenie	36,2	35,4	22,9	28,6	33,9	27,2
saldo (1.-3.)	-29	-28,4	-6,5	-11,6	-23,8	-9,9

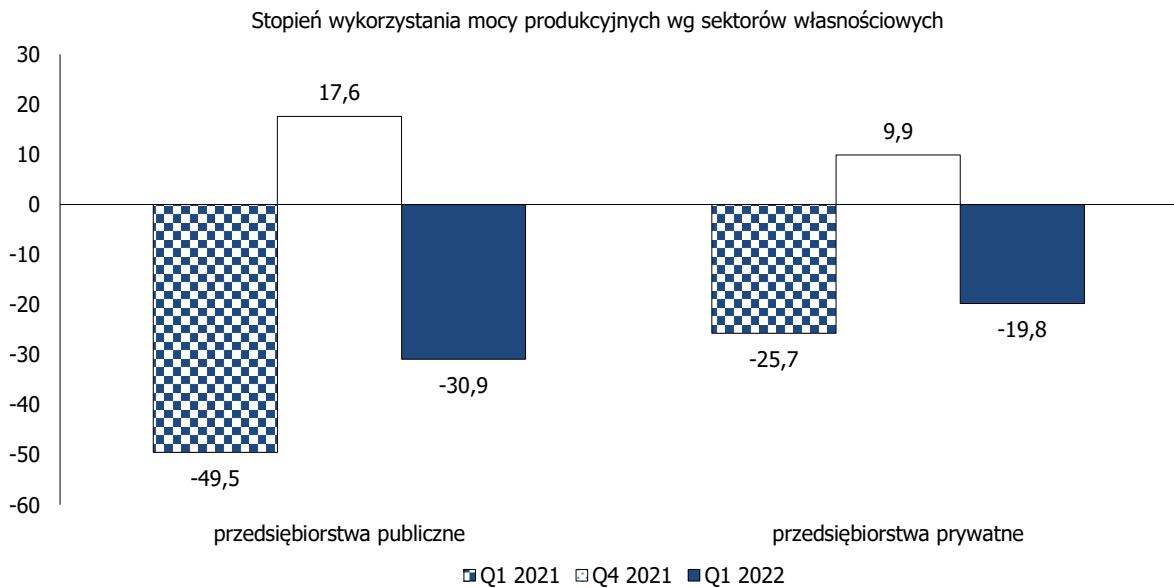

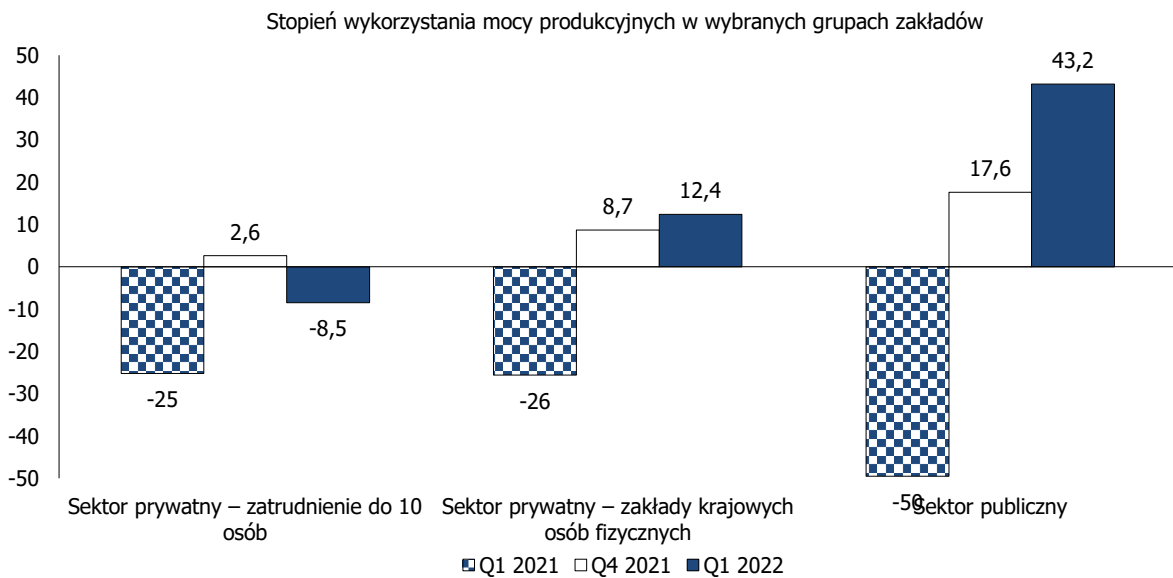
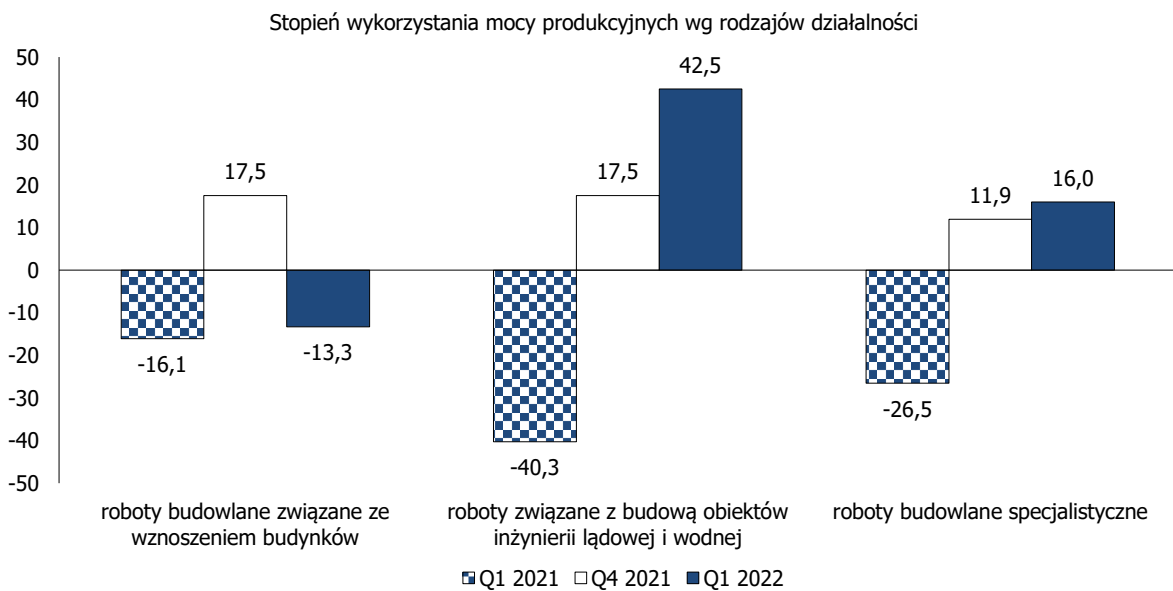
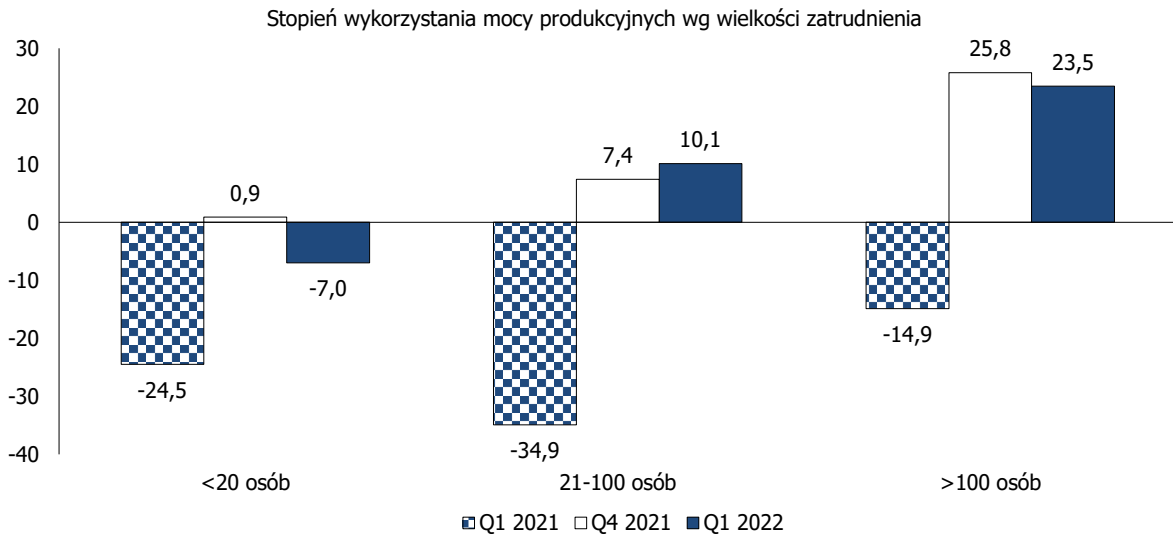

WYKORZYSTANIE MOCY PRODUKCYJNYCH

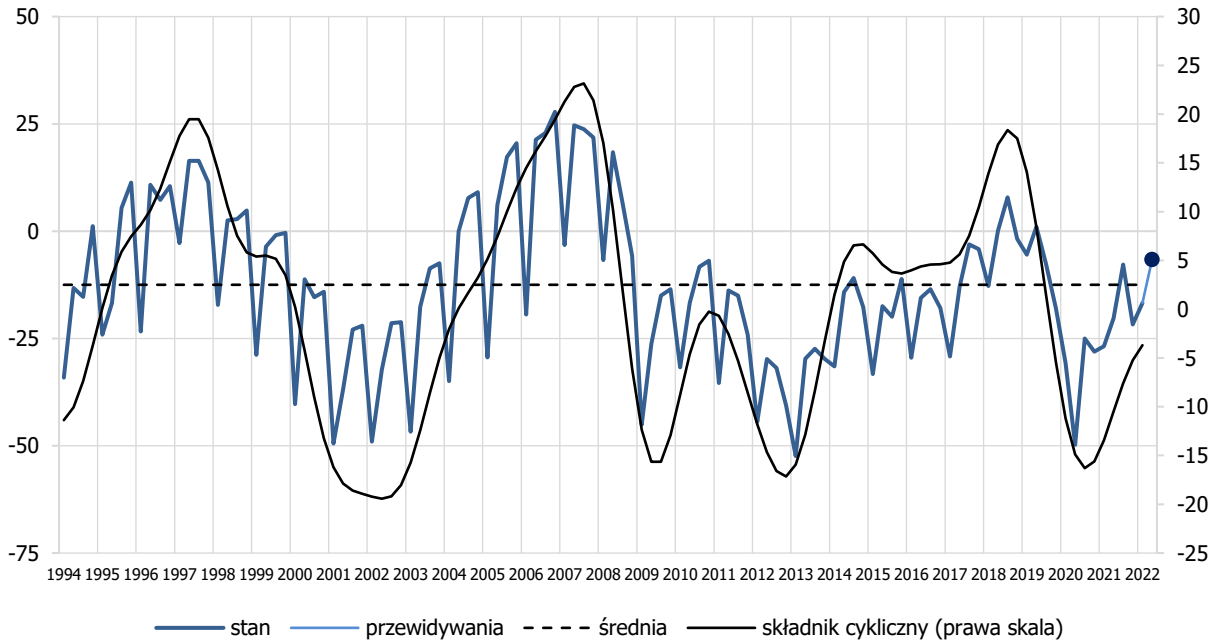

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	przewidywania
1. wzrost	5,7	17,9	23,9	22	8	27,2
2. brak zmiany	60,1	62,1	64,2	66,6	63	56,8
3. spadek	34,2	20,0	11,9	11,3	29	16
saldo (1.-3.)	-28,5	-2,1	12	10,7	-21	11,2

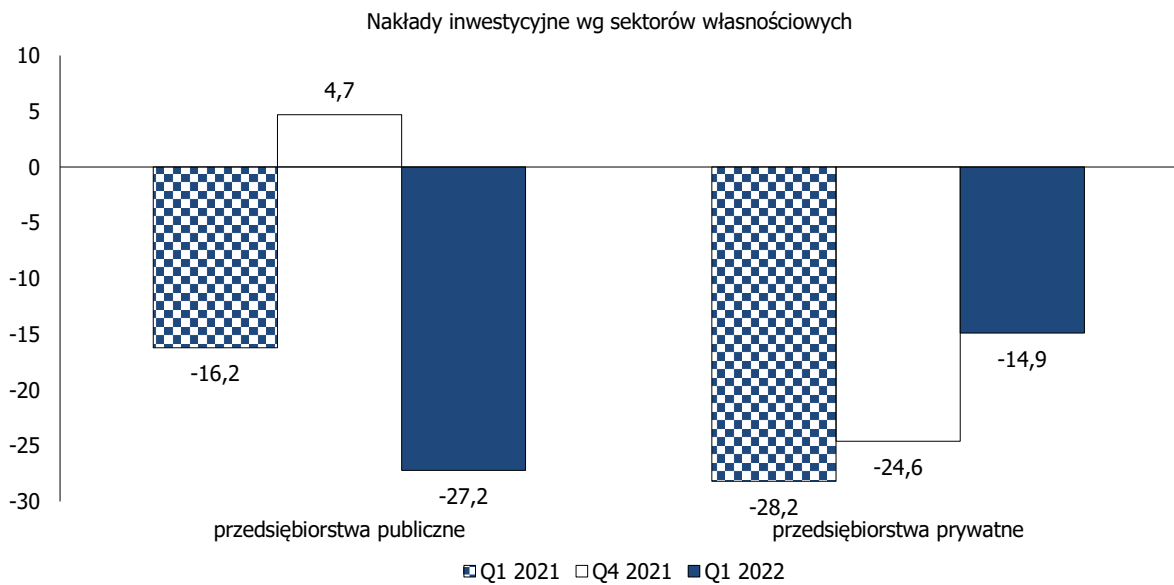

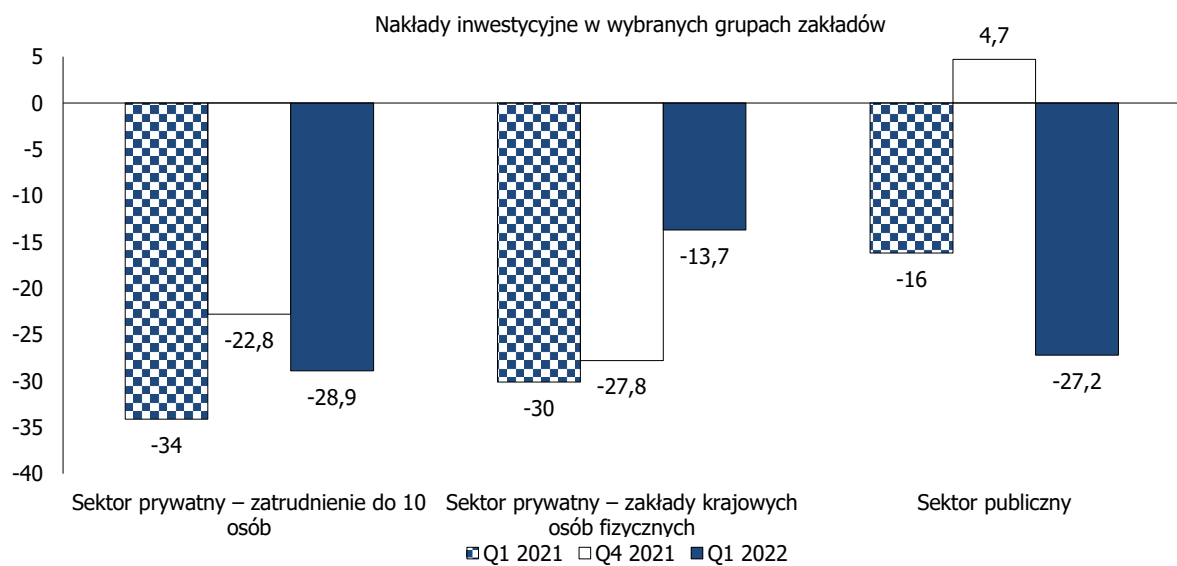
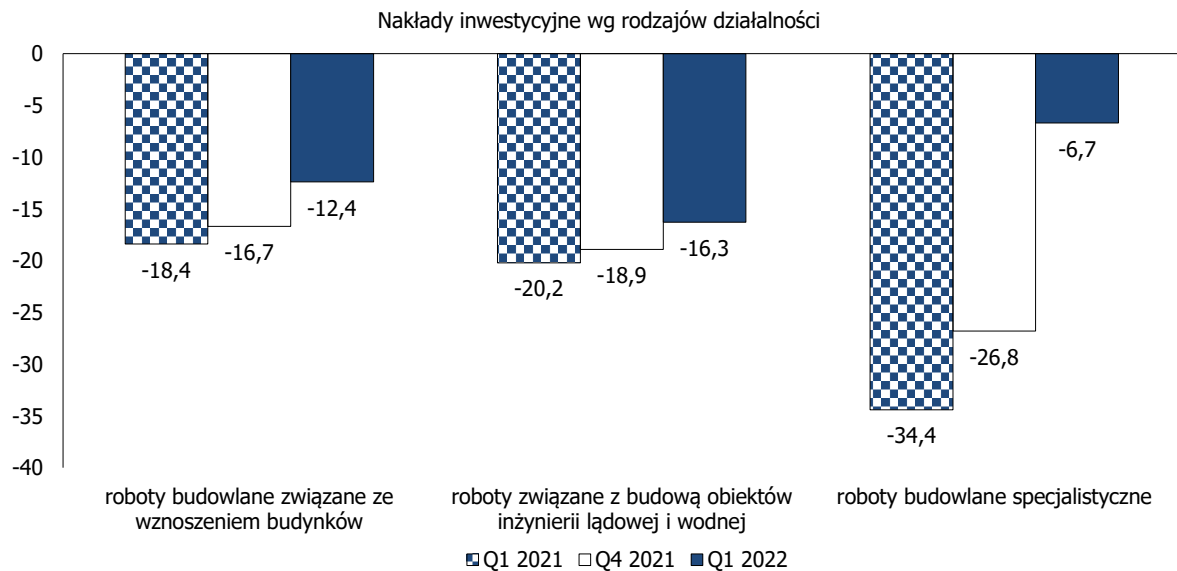
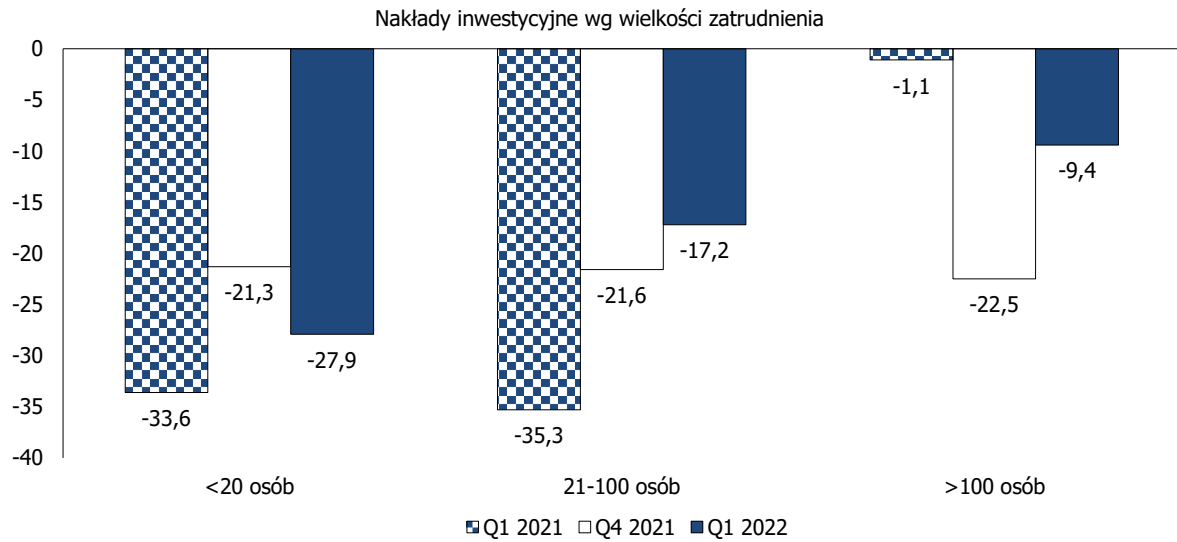

NAKŁADY INWESTYCYJNE

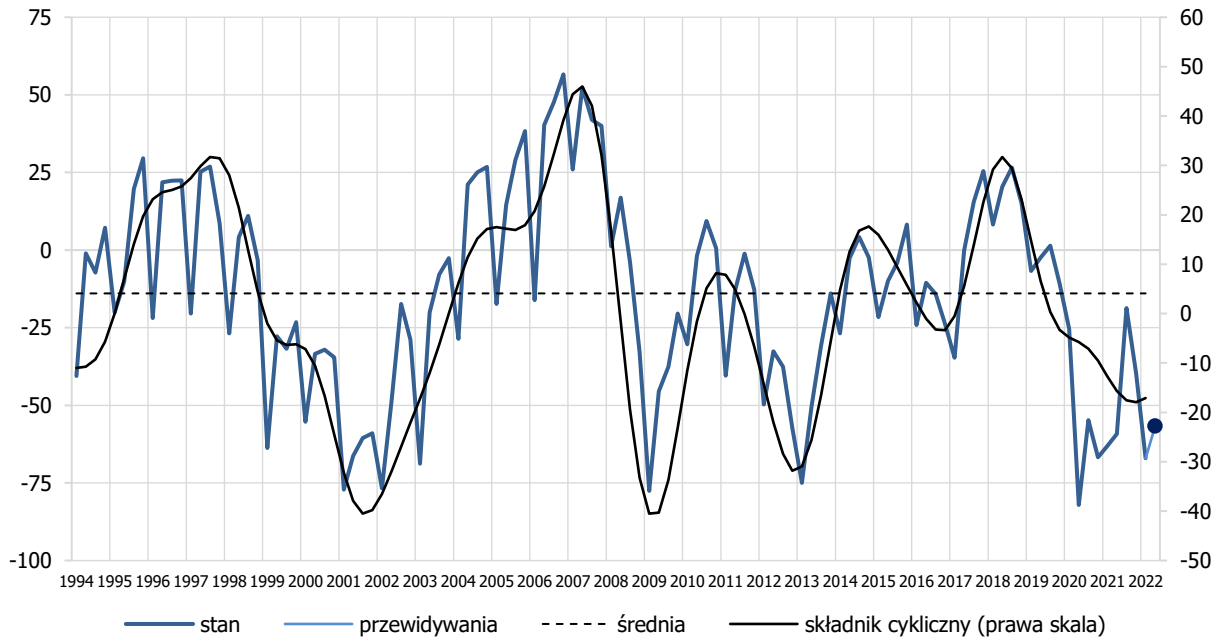

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q2 2022	przewidywania
1. wzrost	7,1	9,6	18	9,7	13,7	17,9
2. brak zmiany	59	60,5	56,3	58,9	56	57,6
3. spadek	33,9	29,9	25,8	31,4	30,4	24,5
saldo (1.-3.)	-26,8	-20,3	-7,8	-21,7	-16,7	-6,6

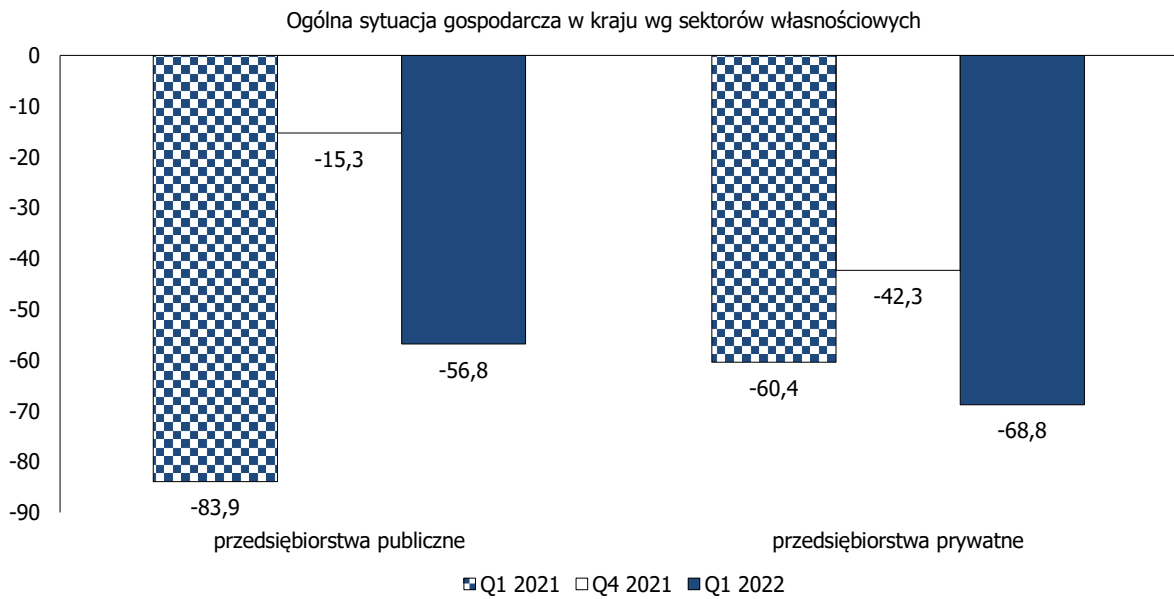

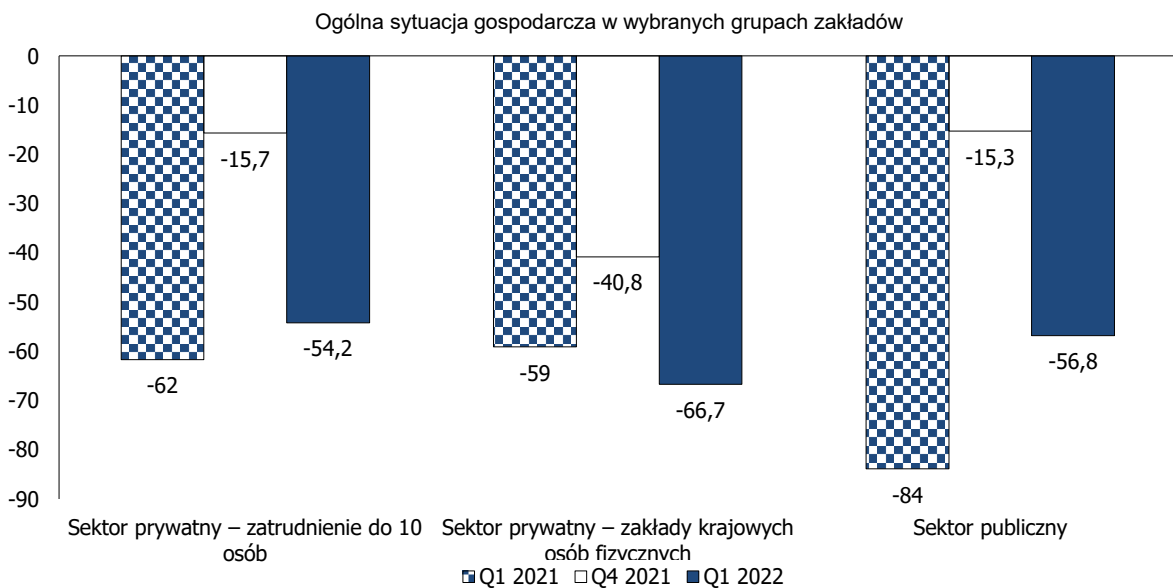
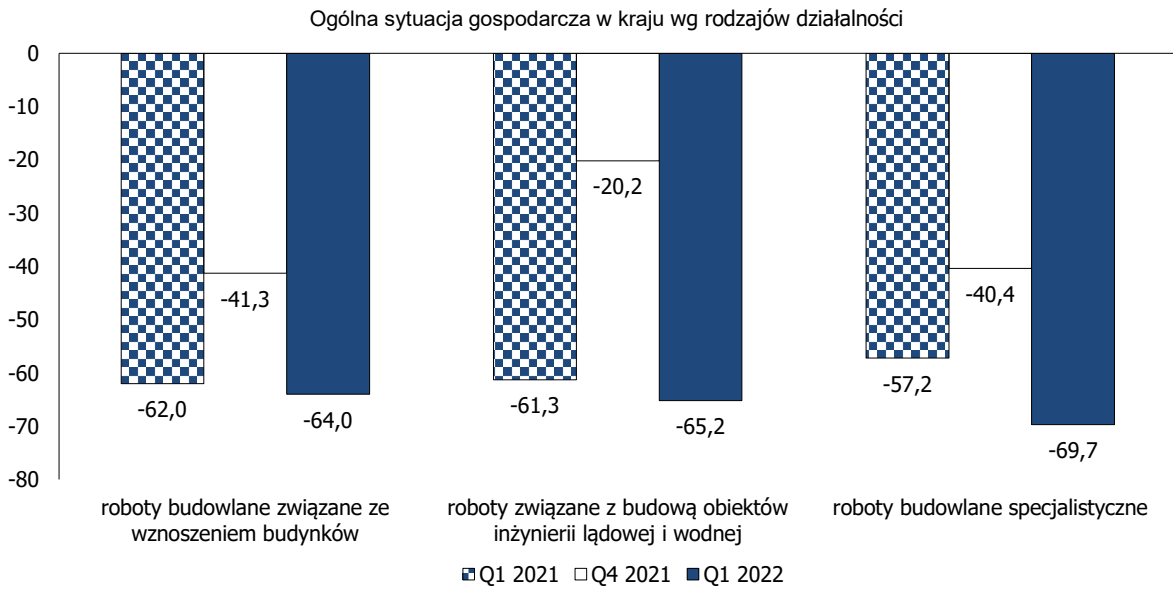
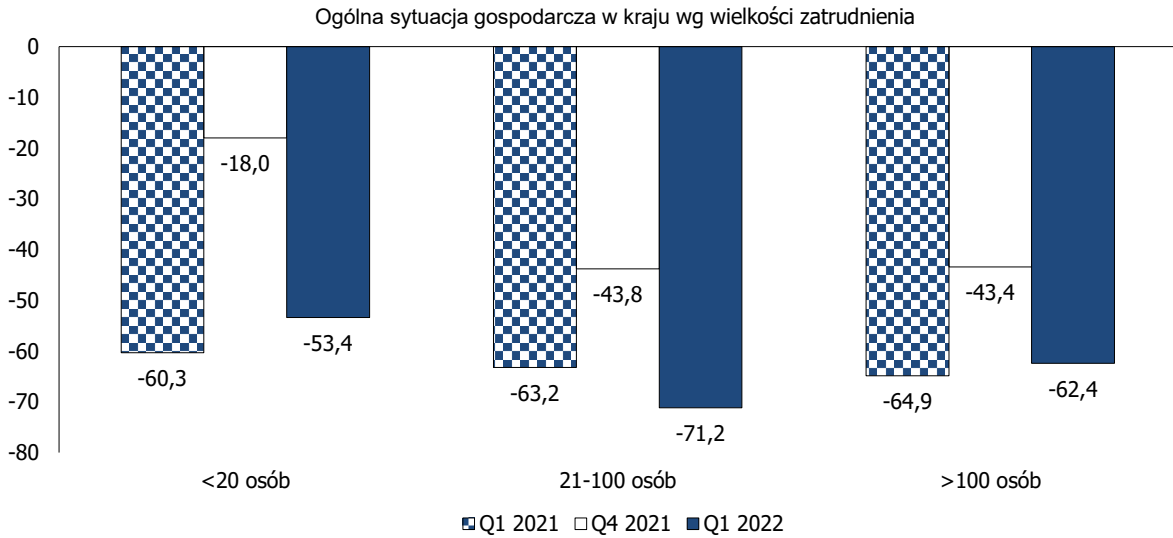

OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARCZA W KRAJU

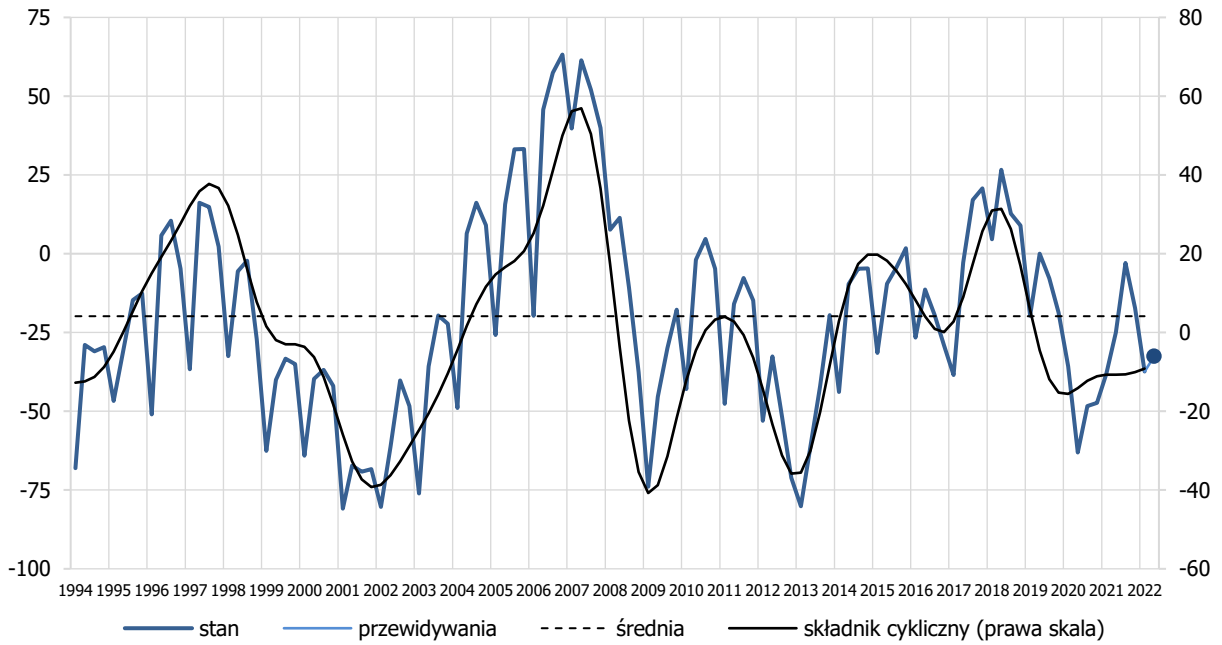

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	przewidywania
1. poprawa	2,1	5,8	16,2	7,9	1,9	6,2
2. brak zmiany	32,7	29,2	48,9	44,6	29,1	30,9
3. pogorszenie	65,2	65,0	34,9	47,5	69	62,9
saldo (1.-3.)	-63,1	-59,2	-18,7	-39,6	-67,1	-56,7

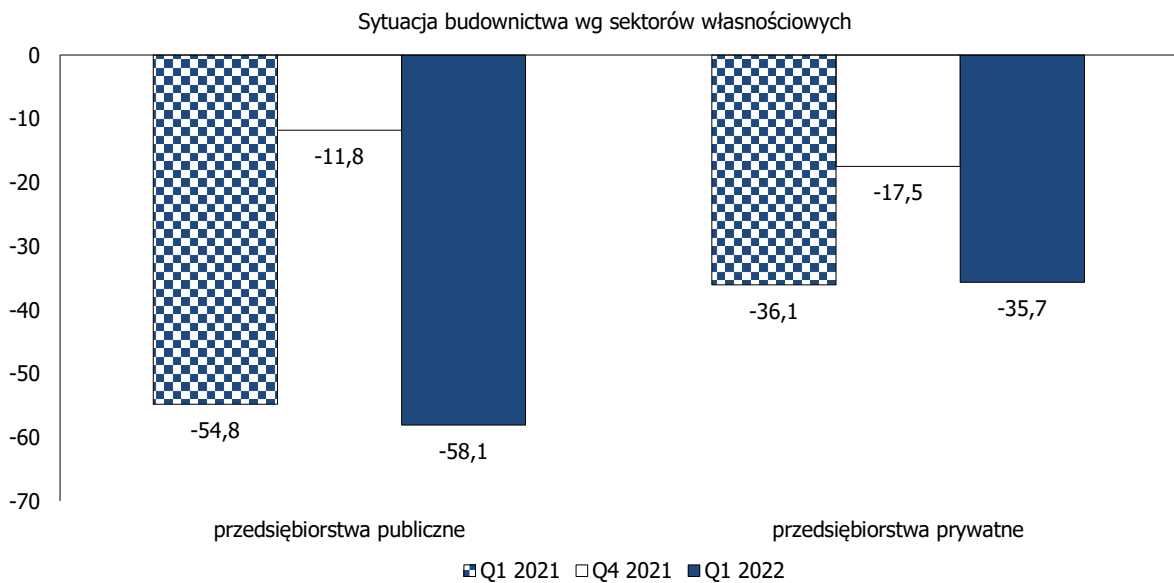

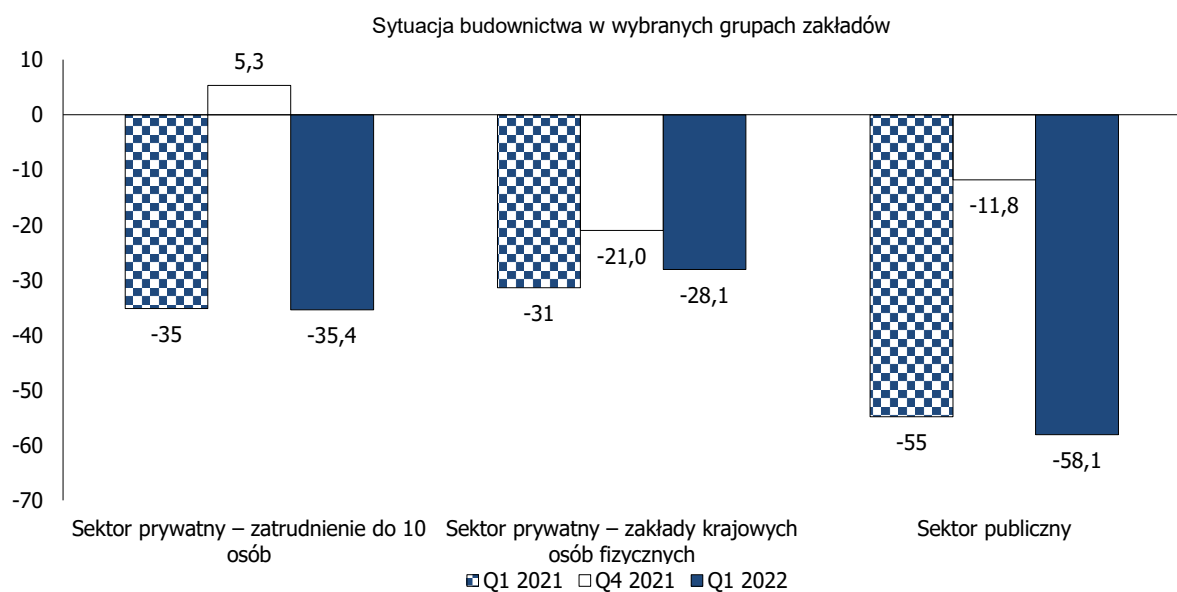
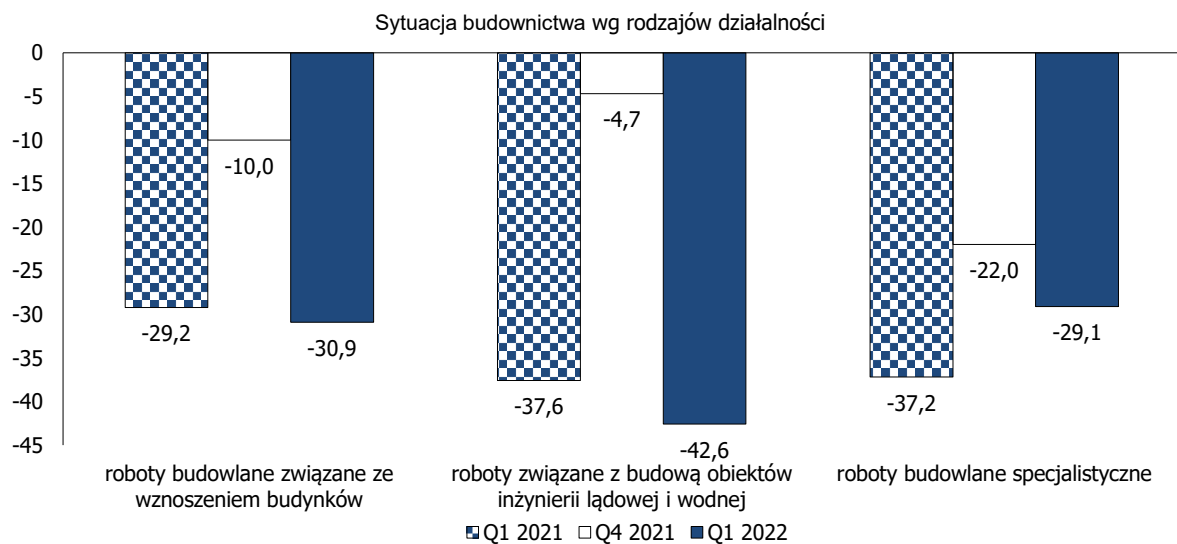
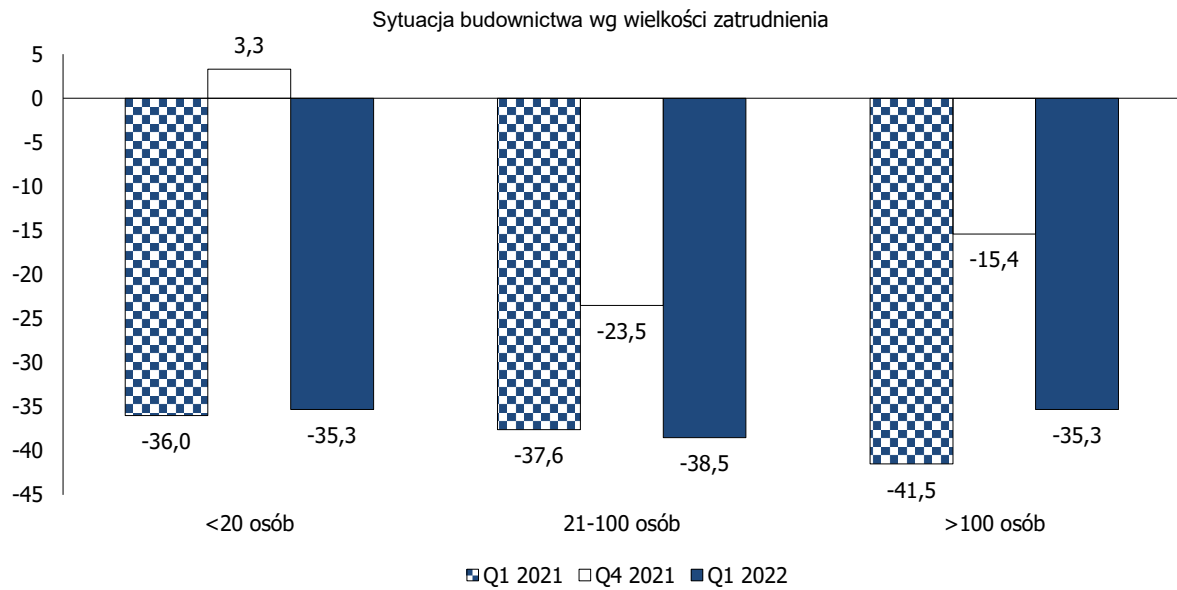

SYTUACJA BUDOWNICTWA

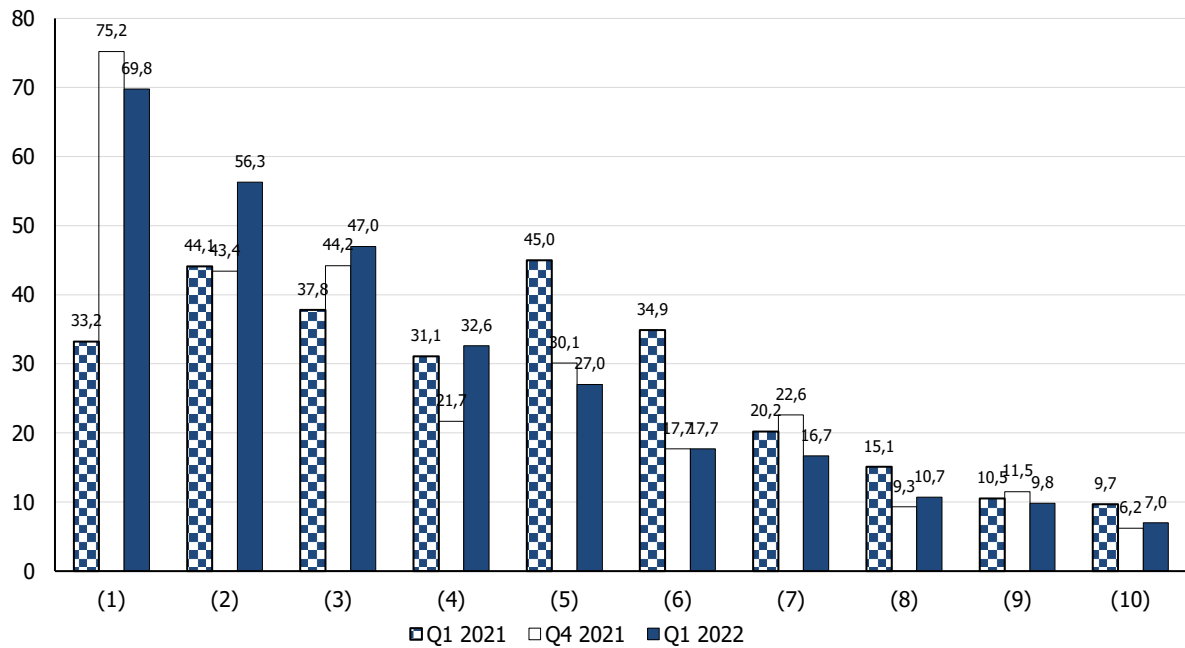

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	przewidywania
1. poprawa	5,5	14,0	19,7	16,3	13,3	14,4
2. brak zmiany	50,8	47,0	57,6	50,2	36,0	38,5
3. pogorszenie	43,7	39,0	22,6	33,6	50,7	47,0
saldo (1.-3.)	-38,2	-25,0	-2,9	-17,3	-37,4	-32,6

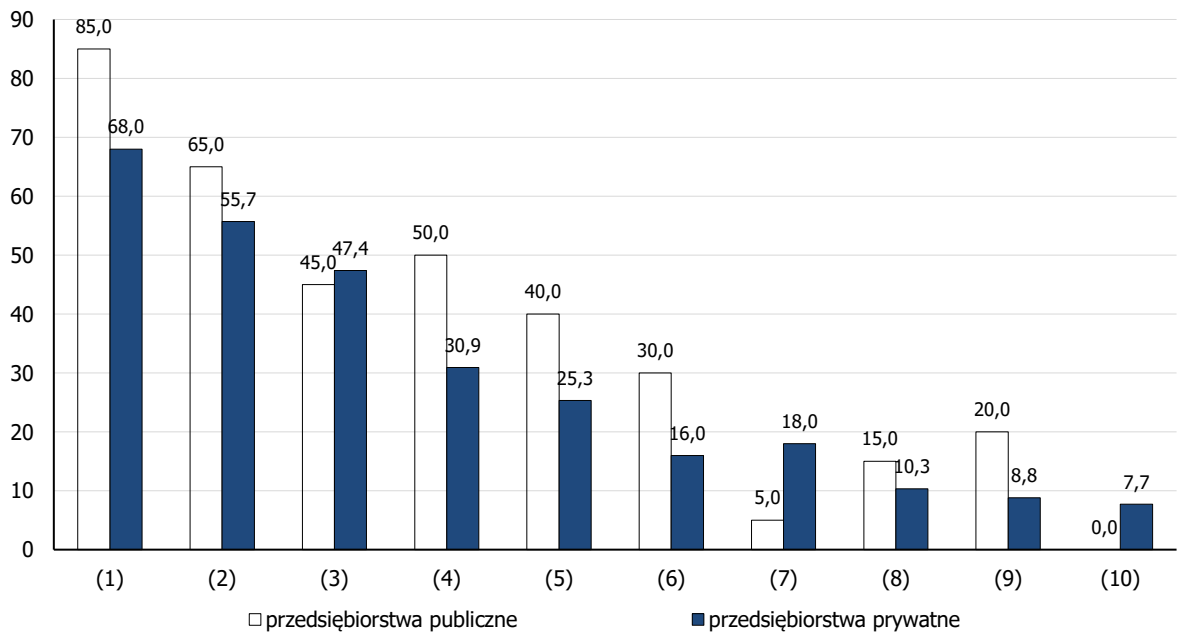

BARIERY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

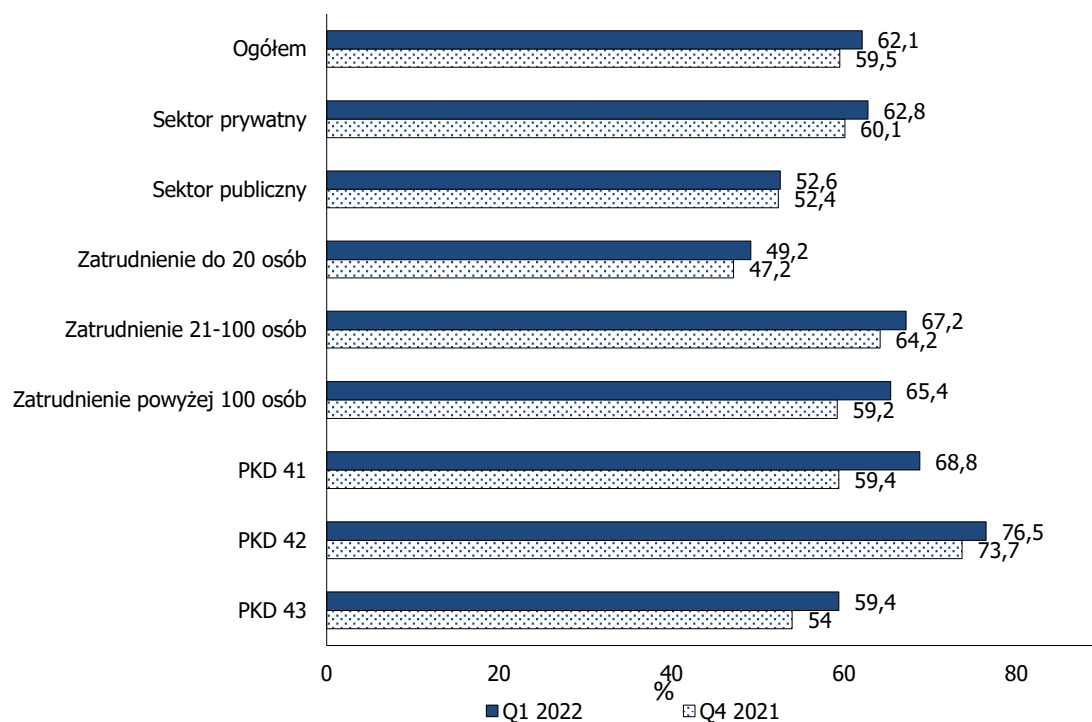

Bariery wg sektorów własnościowych

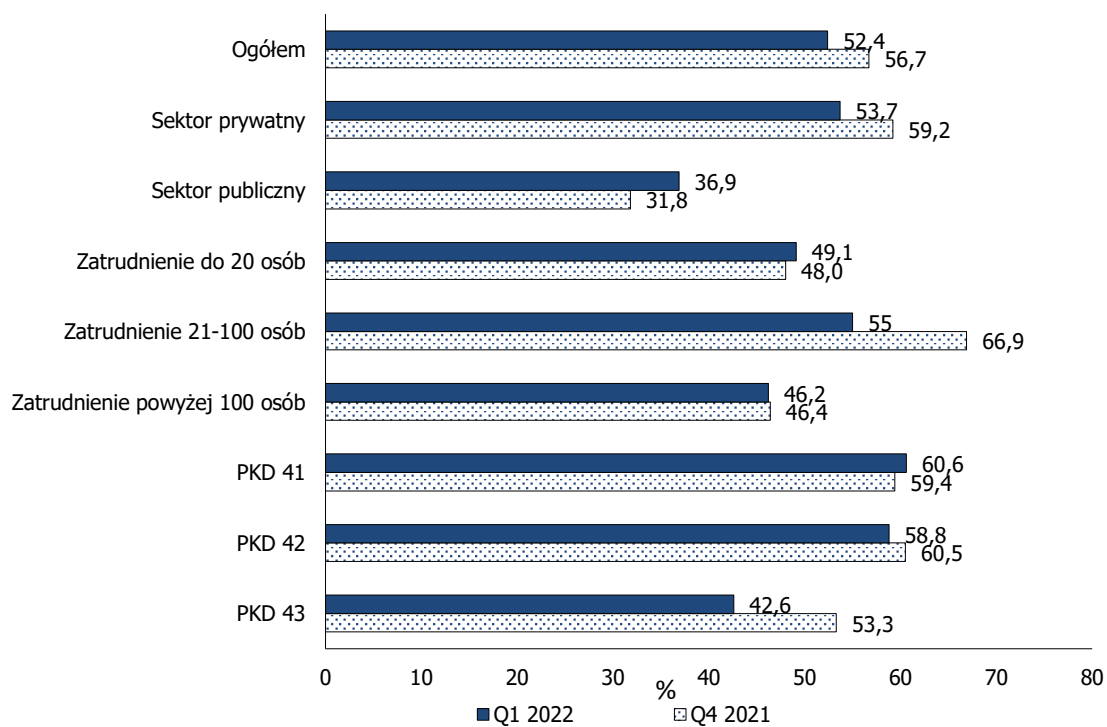

- (1) ceny surowców i materiałów
- (2) niestabilność przepisów prawnych
- (3) obciążenia podatkowe
- (4) niekorzystne warunki pogodowe
- (5) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (6) niedostateczny popyt
- (7) zatory płatnicze
- (8) inne
- (9) trudności w uzyskaniu kredytu
- (10) nie ma barier

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach

III. SUMMARY

In the first quarter of 2022, the business climate indicator IRG SGH (IRGCON) has a negative value of -7.5 points, so it is 4.8 points lower than in the fourth quarter of 2021. This decline may be related to the winter season, unfavorable for the construction industry. Compared to the first quarter of 2021, the business climate indicator is higher by 5.3 points and with the first quarter of 2020 higher by 3.5 points. The current economic situation in construction is still worse than three years ago, because in the first quarter of 2019 the indicator was -3.2 points. The balance of answers to the question about the production volume is negative and equals -30.7 points. The current balance of production is, however, 11.9 points higher than in the previous year. A high increase in comparison to the situation from the previous year was recorded for both ownership sectors: by 11.8 points for private companies and 14.1 points for public enterprises. The current quarter is another quarter of an increase in the prices of construction services. The current balance of prices in total amounts to 41.5 points. Compared to the first quarter of the previous year, the current balance is 51.8 percentage points higher. The measure of price growth in the private sector is the balance equal to 40.4 points and in the public sector - 48.1 points. The prices of construction services can be expected to increase further in the coming quarter. The price balance forecast in total amounts to 57.9 points, for the private sector it is 57.7 points and the public sector is 61.7 points.

IV. KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE W 2021 ROKU – PODSUMOWANIE

W I kwartale 2021 roku w zakładach budowlanych panował ostrożny optymizm, ponieważ po silnym jesiennym ataku pandemii i możliwości kolejnego lockdownu nie tylko spadła liczba zakażeń, ale rozpoczęły się szczepienia przeciw covid-19, zapowiadające stopniowy powrót do normalności. Wskaźnik koniunktury w budownictwie IRGCON nadal miał niską, ujemną wartość -12,8, lecz był wyższy o ponad 10 pkt niż w IV kwartale 2020 roku, a w porównaniu z I kwartałem 2020 roku był niższy tylko o 1,8 pkt.

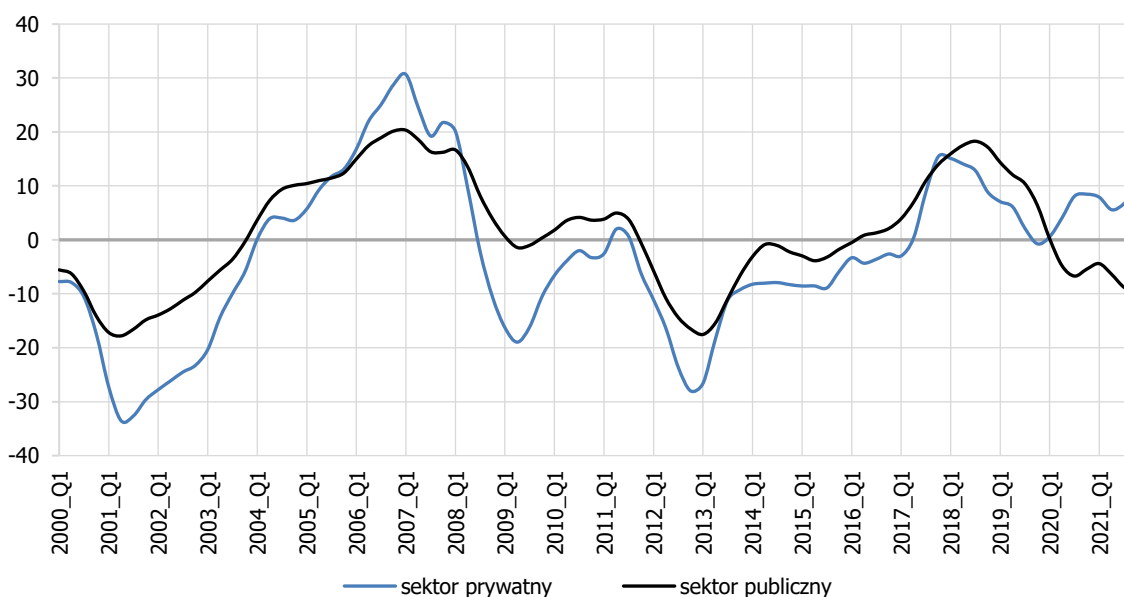
Ze względu na kolejną falę pandemii oraz bardzo zimną wiosnę wyniki II kwartału 2021 roku były poniżej optymistycznych oczekiwań z poprzedniego kwartału. Wskaźnik koniunktury IRGCON wciąż miał ujemną wartość -0,4, chociaż był o 12 pkt wyższy niż w I kwartale 2021 roku i aż o 36 pkt wyższy niż w II kwartale 2020.

W III kwartale 2021 roku wskaźnik koniunktury IRGCON miał dodatnią wartość 7,1, był więc o ponad 7 pkt wyższy niż w II kwartale 2021 roku i o ponad 25 pkt wyższy niż w III kwartale rok wstecz. W III kwartale w latach 2017-2019 jego średnia wartość była równa 17,2, zatem mimo szybkiego odwrócenia tendencji spadkowych z 2020 roku, wartości wskaźników koniunktury ciągle były niższe niż oczekiwania przedsiębiorców i niższe niż przed kryzysem.

W IV kwartale 2021 roku wskaźnik IRGCON miał ujemną wartość -2,7, był więc o 10 pkt niższy niż w poprzednim kwartale. Koniunkturę w IV kwartale 2021 warto porównać z IV kwartałem 2020, gdy bardzo silna fala pandemii spowodowała znaczne osłabienie aktywności gospodarczej oraz IV kwartałem 2019, czyli ostatnim rokiem przed pandemią, ale także z IV kwartałem 2017, pamiętając, że w owym roku koniunktura w budownictwie weszła w fazę spadkową. Otóż, w porównaniu z 2020 rokiem wskaźnik koniunktury był wyższy o 21,5 pkt, w porównaniu z 2019 rokiem był wyższy o 8,6 pkt, lecz w porównaniu z 2017 rokiem był niższy o 11,2 pkt.

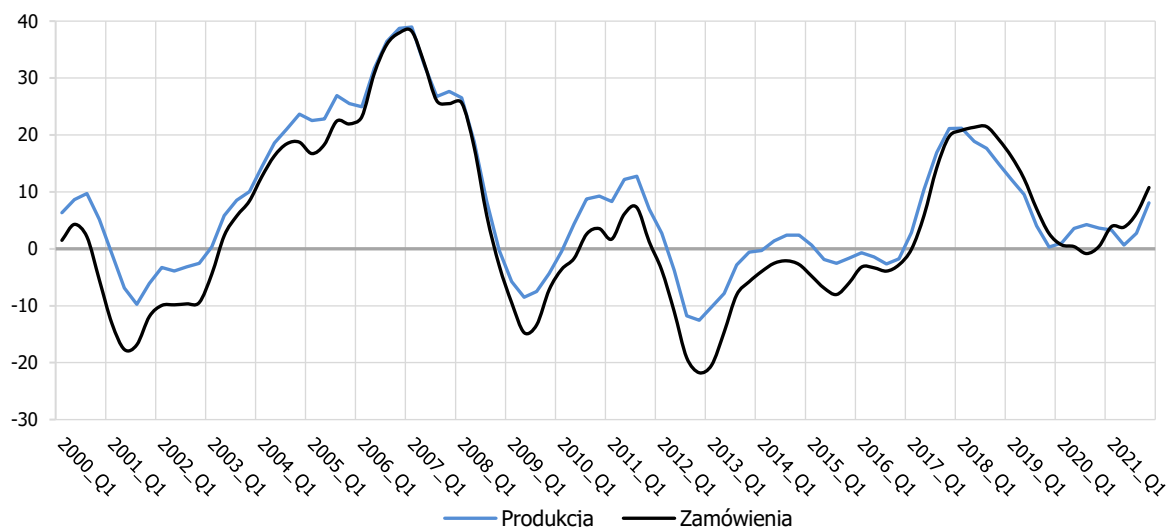
Zatem, na koniec 2021 roku koniunktura w budownictwie była lepsza niż w czasie pandemii i w czasie bezpośrednio poprzedzającym pandemię, chociaż wciąż gorsza niż cztery lata wcześniej.

Wykres 1. Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym i publicznym

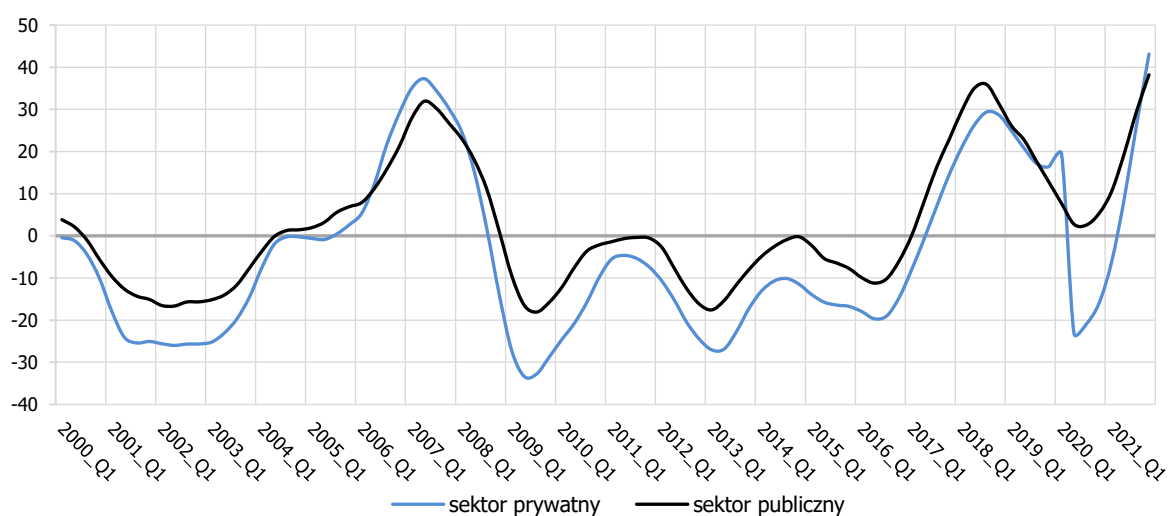
Z wykresu 1 wynika, że w latach 2018-2019 trendy wskaźników koniunktury zarówno firm prywatnych, jak przedsiębiorstw publicznych osiągnęły bardzo wysoki poziom, niższy jedynie od maksimum z 2007 roku. Natomiast lata 2020-2021, a więc okres pandemii, przyniosły dalsze pogorszenie koniunktury sektora publicznego z jednoczesną wyraźną poprawą sektora prywatnego. Relatywnie dobra sytuacja sektora prywatnego jest w dużym stopniu związana z obserwowanym od 2020 roku szybkim wzrostem popytu i poziomu cen na rynku nieruchomości, który jest obszarem aktywności przede wszystkim firm prywatnych.

Wykres 2. Produkcja i zamówienia ogółem

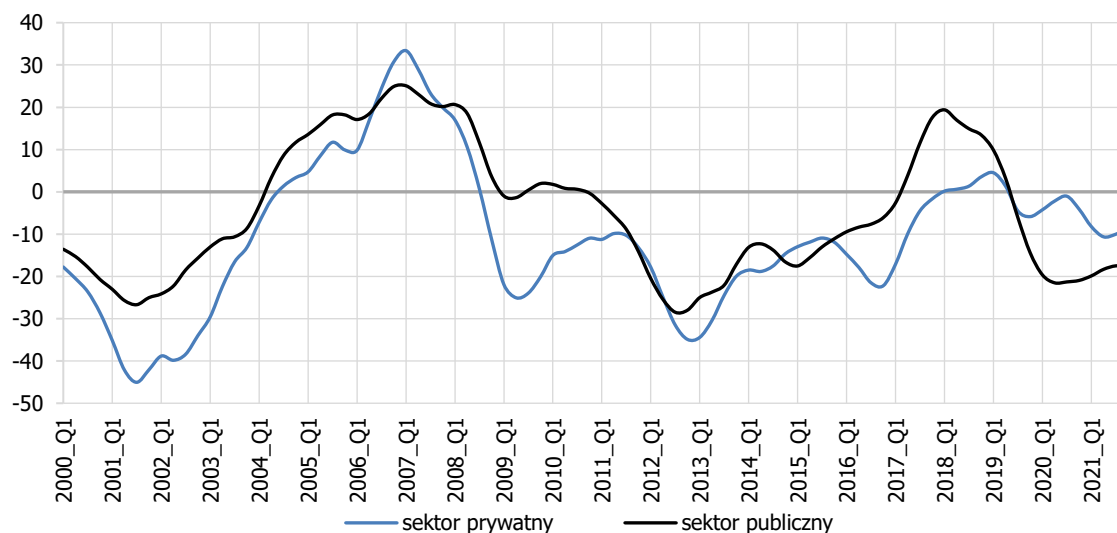

Wykres 2 pokazuje spadkowy trend zamówień znajdujących się w portfelach zakładów budowlanych od 2018 roku do około połowy 2020 roku i rosnący od tego czasu aż do końca 2021 roku. Również pod względem produkcji drugi rok pandemii był dla branży budowlanej coraz bardziej korzystny.

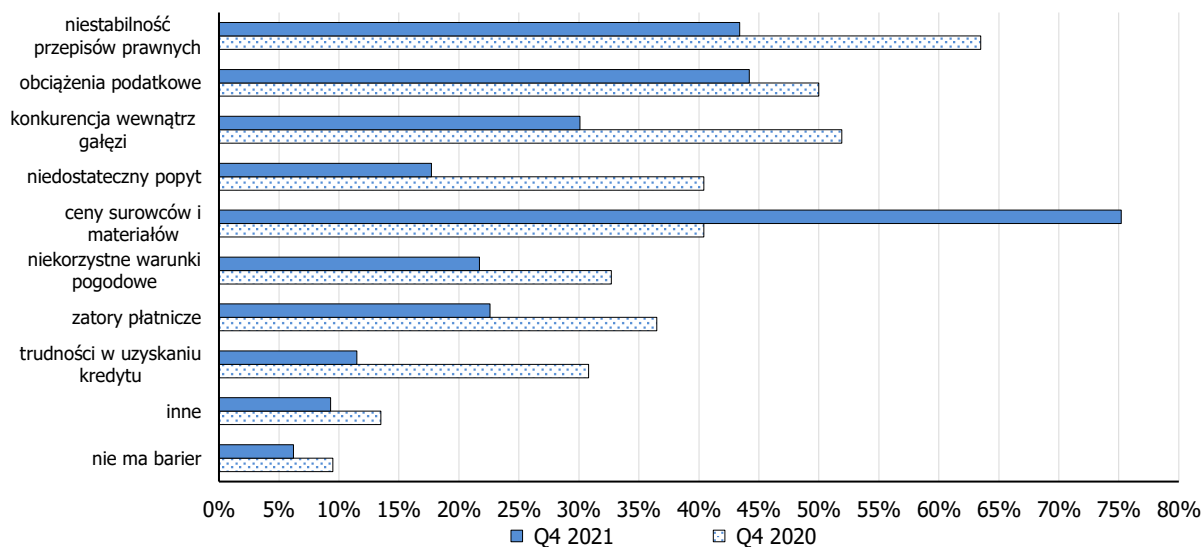
Wykres 3. Ceny usług budowlanych w sektorze prywatnym i publicznym

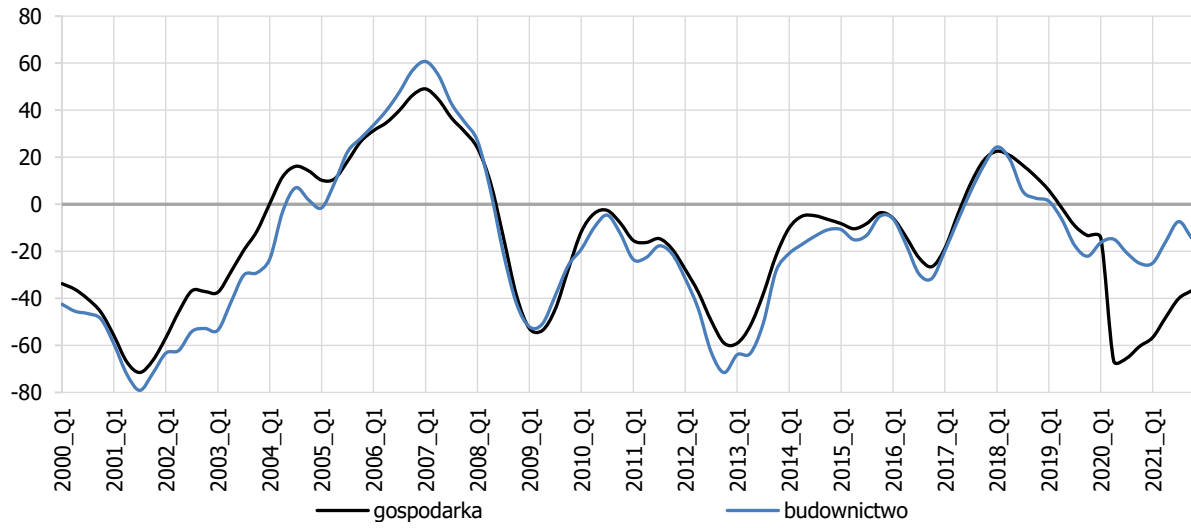
Wykres 3 pokazuje, że ceny usług oferowanych przez przedsiębiorstwa publiczne przewyższały ceny firm prywatnych niemal w całym minionym dwudziestoleciu. Okres pandemii przyniósł zmianę w tym zakresie: mimo że ceny rosły w obu sektorach własnościowych, to znacznie szybsze tempo w firmach prywatnych doprowadziło na koniec 2021 roku do przewagi sektora prywatnego nad publicznym.

Wykres 4. Sytuacja finansowa zakładów prywatnych i publicznych

Na wykresie 4 pokazano, że w latach poprzedzających pandemię w znacznie lepszej sytuacji finansowej były przedsiębiorstwa publiczne niż prywatne. W latach 2020-2021 ta sytuacja uległa zmianie - wyższe ceny usług w sektorze prywatnym przełożyły się na znacznie lepszą sytuację finansową firm prywatnych w porównaniu z publicznymi.

Wykres 5. Bariery ograniczające aktywność zakładów budowlanych w latach 2020 i 2021

Wykres 5 przedstawia układ barier ograniczających aktywność produkcyjną zakładów budowlanych w ostatnim kwartale 2020 i 2021 roku. W 2020 roku kluczową przeszkodą dla zakładów budowlanych były: niestabilność przepisów prawnych, silna konkurencja oraz nadmierne obciążenia podatkowe. W 2021 roku dominującymi barierami stały się: zbyt wysokie ceny surowców i materiałów (dla 75,2% zakładów budowlanych), niestabilne prawo (43,4%) oraz nadmierne obciążenia podatkowe (44,2%).

Wykres 6. Budownictwo na tle gospodarki

Na wykresie 6 widzimy, że od 2018 roku zakłady budowlane coraz gorzej oceniały zarówno własną branżę, jak i całą gospodarkę. W odniesieniu do oceny ogólnej sytuacji gospodarczej rok 2021 był okresem stopniowej odbudowy po załamaniu w II kwartale 2020 roku, natomiast w odniesieniu do oceny branży budowlanej od 2020 roku tendencja spadkowa została zahamowana.